

Załącznik do Uchwały Nr LXXV/742/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2005 r.

STRATEGIA ROZWOJU KRAKOWA

Kraków 2005

SPORZĄDZAJĄCY PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA

Tadeusz Trzmiel

DYREKTOR WYDZIAŁU STRATEGII I ROZWOJU MIASTA

Monika Piątkowska

ZESPÓŁ EKSPERTÓW

prof. dr hab. Tadeusz Kudłacz, dr Stanisław Mazur, dr Marek Benio, dr Dorota Leśniak

KONSULTANCI

ZEWNĘTRZNI:

prof. dr hab. Ryszard Domański, prof. dr hab. Jarosław Górniak, prof. dr hab. Tadeusz Markowski, dr Jarosław Flis, mgr Janusz Baster

w URZĘDZIE MIASTA KRAKOWA:

Henryk Bątkiewicz - Zastępca Prezydenta Miasta, Kazimierz Bujakowski - Zastępca Prezydenta Miasta,

Stanisława Urbaniak - Zastępca Prezydenta Miasta, Lesław Fijał - Skarbnik Miasta, Paweł Stańczyk - Sekretarz Miasta, Krzysztof Adamczyk - Pełnomocnik Prezydenta ds. Inwestycji Strategicznych, Grażyna Leja - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Turystyki

PROWADZĄCY ZESPOŁY PROBLEMOWE (DIAGNOSTYKA) ORAZ WYDZIAŁY I BIURA URZĘDU MIASTA KRAKOWA (PROGRAMOWANIE)

Stanisław Dziejcz (kultura i dziedzictwo narodowe), Tadeusz Freisler (gospodarka komunalna i ochrona

środowiska), Katarzyna Gądek (promocja i turystyka), Magdalena Jaśkiewicz (planowanie przestrzenne),

Krystyna Kollbek (zdrowie i opieka społeczna), Piotr Malcharek (nauka, postęp technologiczny i informatyzacja), Jacek Matuszek (edukacja), Eugeniusz Roganowicz (mieszkalnictwo),

Elżbieta Szczawińska (mieszkalnictwo)

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE:

1. ZAŁOŻENIA WSTĘPNE.....	3
2. PRZYJĘTY SCHEMAT PLANOWANIA STRATEGICZNEGO.....	6
3. SŁOWNICZEK.....	7

II. OCENA SYTUACJI:

1. DIAGNOZA STRATEGICZNA.....	9
2. ANALIZA SWOT.....	15

III. PLAN STRATEGICZNY:

1. WIZJAKRAKOWA.....	19
2. MISJA SAMORZĄDU MIASTA.....	21
3. CELE STRATEGICZNE.....	23
4. CELE OPERACYJNE.....	25
5. PROGRAMY SEKTOROWE.....	35
6. ZADANIA - PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE.....	42

IV. WDRAŻANIE STRATEGII:

1. INSTRUMENTY WDRAŻANIA STRATEGII.....	54
2. MONITORING, OCENA, AKTUALIZACJA.....	56
3. WYTYCZNE WDROŻENIOWE.....	57

V. INFORMACJA O PROGRAMACH SEKTOROWYCH.....

VI. MAPY.....	59
---------------	----

I. WPROWADZENIE

1. ZAŁOŻENIA WSTĘPNE

Niniejszy dokument - "Strategia Rozwoju Krakowa" - w sposób kompleksowy aktualizuje Strategię Rozwoju Krakowa uchwaloną przez Radę Miasta Krakowa w dniu 20 października 1999 roku, opartą na analizach i programach formułowanych wcześniej, m.in. w „Planie rozwoju miasta Krakowa na lata 1997-2001” przyjętym przez Radę Miasta Krakowa 5 marca 1997 roku oraz w politykach sektorowych uchwalanych w latach 1993-1996.

Jest realizacją uchwały nr XII/87/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 kwietnia 2003 r w sprawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa, w której przewidziano aktualizację lub sporządzenie nowego dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa.

Konieczność daleko idącej aktualizacji Strategii wynika z kilku przesłanek związanych przede wszystkim ze zmianami sytuacji prawnej i ustrojowej w Polsce, takimi jak:

- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, co między innymi wymaga jednoznacznego określenia w dokumencie rangi przyjmowanych celów rozwojowych oraz programów sektorowych i zadań inwestycyjnych, która to umożliwi lepsze wykorzystanie perspektyw oraz unijnych środków finansowych,
- konieczność przyjęcia w Strategii Rozwoju Krakowa uwarunkowań i reguł rozwoju regionalnego i lokalnego wynikających z dokumentów powstałych po 1999 roku, w tym Narodowego Planu Rozwoju, Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa,
- nowe regulacje prawne nakładające na samorząd obowiązek przygotowywania kompleksowych programów w określonych dziedzinach funkcjonowania Miasta - przede wszystkim w zakresie rozwoju społecznego i obywatelskiego - którym należy zapewnić spójną podstawę w dokumencie strategicznym.

Konieczność aktualizacji strategii wynika także z uwidoczniionych w ostatnich latach potrzebach Miasta i jego mieszkańców. Wśród nich najistotniejsze to:

- dostosowanie do zmian zewnętrznych uwarunkowań determinujących rozwój zarówno w sferze społecznej (z przemianami kulturowymi i prognozami demograficznymi włącznie), jak i gospodarczej (z uwzględnieniem prognoz ekonomicznych); zmiany te mają decydujący wpływ na treść planowanych działań oraz określenie wśród nich priorytetów, co znajduje wyraz w potrzebie nowego ukształtowania katalogu celów strategicznych i operacyjnych rozwoju,
- potrzeby i kierunki rozwojowe istniejące we wcześniejszych planach strategicznych, które jednak mocniej zaakcentowały się w życiu Miasta w ostatnich latach: konieczność szerszego uwzględnienia roli gospodarki w rozwoju Miasta, jak też docenienie znaczenia udziału zorganizowanych środowisk mieszkańców w tym rozwoju; musi to znaleźć swój wyraz w nowym kształcie celów strategicznych i operacyjnych, a przede wszystkim w nowo sformułowanym katalogu programów sektorowych, mających te cele realizować, czyli kształtować rzeczywiste kierunki i dynamikę rozwoju Miasta.

Powyższe okoliczności spowodowały, że zakres koniecznych zmian w zapisach Strategii z 1999 roku, wpłynął na jej kształt w sposób na tyle istotny, że, dla zachowania kompletności, spójności i wewnętrznej logiki dokumentu, właściwe okazało się przedstawienie go w wersji całkowicie nowej. Operowanie jednolitym dokumentem pozwala także zadbać o odpowiednie proporcje treści, a wynikające z niego zadania i programy przedstawić z zachowaniem wypracowanych hierarchii - co jest istotne dla każdego aktu planowania.

Pomimo wielu zmian, przedstawiony dokument w dalszym ciągu jest aktualizacją Strategii z 1999 roku, co oznacza, że zostały zachowane jej podstawowe idee i założenia dotyczące przyszłości Krakowa. Nastąpiła jednak zmiana akcentów i nadanie szczególnej rangi sferze gospodarczej oraz kwestii partycypacji środowisk mieszkańców. Znajduje to wyraz w całej

sekwencji kroków: od wizji i misji, poprzez cele rozwojowe, po programy i konkretne zadania. Na tej podstawie został wywiedziony całościowy i spójny katalog celów strategicznych i operacyjnych rozwoju, jak też nowy, zgodny z wymogami aktualizacji, pakiet programów sektorowych i zadań. Zachowane zostały także treści Strategii z 1999 roku, ale wprowadzono również nowe, wynikające bezpośrednio ze wskazanych wyżej przesłanek. Istotne zmiany dotyczą fazy wdrażania Strategii, szczególnie w odniesieniu do programów sektorowych oraz zadań. Położono także nacisk na udział społeczności Miasta w budowaniu jego przyszłości i realizowaniu strategicznych zadań, wyrażony nie tylko w sformułowaniach misji Miasta, ale głównie w zbiorze przyjętych jako niezbędne do opracowania i wdrożenia programów sektorowych, dotyczących zarządzania i partycypacji społecznej. W tym kontekście ważną częścią dokumentu są założenia dotyczące uruchomienia instytucjonalnych mechanizmów wdrażania Strategii, w tym monitorowania i oceny tego procesu, jak również aktualizowania, węzłowych dla urzeczywistniania Strategii, programów sektorowych i zadań. Wśród założeń metodologicznych przyjętych w procesie aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa szczególne miejsce zajęły:

- długoterminowy charakter procesu planowania strategicznego, przy uznaniu i podkreśleniu, iż realizacja określonej wizji Miasta oraz wyznaczonych, dalekosiężnych celów rozwojowych jest procesem ciągłym, polegającym na ustawicznym zmierzaniu do stanu pożądanego, sformułowanego w Strategii (stąd nie zakreśla się horyzontu czasowego dokumentu Strategii),
- przyjęcie dynamicznego charakteru treści Strategii, co z jednej strony oznacza długotrwałą aktualność celów strategicznych rozwoju Miasta, gwarantowaną konsensusem osiągniętym w pracach nad Strategią, z drugiej zaś strony okresowe aktualizacje programów sektorowych i zadań, w oparciu o wyniki monitorowania i oceny postępów w realizacji ustaleń programowych,
- oparcie planowania strategicznego na modelu wieloszczeblowym, w którym podstawą realizacji generalnego planu, będącego możliwie stabilnym trzonem Strategii, są programy sektorowe, których dotyczy okresowa aktualizacja,
- eksponowanie w Strategii priorytetowych dziedzin funkcjonowania Miasta, będących nośnikami jego rozwoju,
- nadanie treści Strategii Rozwoju Krakowa, adresowanej do wszystkich mieszkańców oraz miejscowych instytucji i organizacji, wymiaru ogólnego - bez ograniczania jedynie do obszarów problemowych bezpośrednio zarządzanych przez władze samorządowe Miasta,
- wprowadzenie zarówno w fazie opracowywania Strategii Rozwoju Krakowa, jak i w fazie jej wdrażania mechanizmów partycypacji społecznej - stałej konsultacji i współdziałania w obrębie wspólnoty samorządowej na rzecz rozwoju Miasta.

6

W dotychczasowej pracy nad aktualizacją Strategii szczególną formą realizacji ostatniej z wymienionych wyżej zasad - partycypacji i konsultacji społecznej, stała się "Krakowska Lista Szans" - dwustopniowy sondaż opinii i postulatów na temat rozwoju Krakowa, przeprowadzony w formie warsztatowych dyskusji w środowiskach zawodowych i społecznych, jak też w formie powszechnie adresowanej do mieszkańców Miasta ankiety. Wyniki tych warsztatowych dyskusji oraz sondażu opinii mieszkańców znalazły swój wyraz w treści planu strategicznego.

2. PRZYJĘTY SCHEMAT PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Sprawozdanie z realizacji Strategii
Raport o Stanie Miasta
Prognoza
Demograficzna
i migracyjna
do 2023 r.
Gromadzenie

i analiza danych o mieście
Diagnoza stanu miasta
Analiza uwarunkowań rozwojowych SWOT

WIZJA KRAKOWA

CELE STRATEGICZNE

CELE OPERACYJNE

PROGRAMY SEKTOROWE

ZADANIA

Obowiązujące programy i plany

Badania sondażowe -Krakowska Lista Szans

MISJA SAMORZĄDU MIASTA

NARZĘDZIA WDRAŻANIA STRATEGII

MONITOROWANIE, OCENA AKTUALIZACJA

Budżet miasta

Strategia Rozwoju Krakowa	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
---------------------------	---

STAŁA POPRAWA WARUNKÓW I POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ZWIĘKSZANIE ZASOBNOŚCI I MIĘDZYNARODOWEGO ZNACZENIA KRAKOWA

3. SŁOWNICZEK

Analiza SWOT

Analiza SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) to podstawowe narzędzie podejmowania decyzji strategicznych. Określenie swoich atutów i słabych stron oraz szans i zagrożeń, które niesie otoczenie, pozwala na podejmowanie właściwych decyzji na różnych etapach i poziomach procesu strategicznego.

Cele strategiczne

Cele strategiczne wynikają z wizji rozwoju i są jej konkretyzacją. Cele te wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego miasta. Są to cele długookresowe, określające, co można obecnie zrobić, aby zwiększyć przyszłe możliwości i zapewnić konkurencyjność miasta w dłuższym horyzoncie czasowym.

Cele operacyjne

Cele operacyjne stanowią rozwinięcie celów strategicznych i charakteryzują się bliższym od nich horyzontem czasowym. Realizacja celów operacyjnych warunkuje osiągnięcie strategicznych celów rozwoju. Powinny one zostać sformułowane w taki sposób, aby były osiągalne i mierzalne. Narzędziem ich realizacji są programy sektorowe.

Miasto obywatelskie

Pojęcie miasta obywatelskiego odnosi się do filozofii społeczeństwa obywatelskiego, ma jednak w Strategii bardzo konkretne, operacyjne znaczenie. Chodzi bowiem o społeczność mieszkańców posiadających właściwe umiejętności i wiedzę oraz chcących działać na rzecz dobra wspólnego, zdolnych do aktywności oraz nie pozbawionych praw i formalnych możliwości działania.

Misja

Misja jest deklaracją środowiska, instytucji lub organizacji podejmujących realizację Wizji rozwoju Miasta. Opisuje przyjmowane przez nie zasady i podstawowy sposób urzeczywistniania tej Wizji. Podstawowe znaczenie ma misja samorządu Miasta, odpowiadająca na pytanie, w jaki sposób samorząd miasta będzie realizował materialne założenia Strategii: wizję rozwoju, cele strategiczne i operacyjne, programy i zadania.

Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna jest bardzo istotnym czynnikiem realizacji Strategii. Jest ona rozumiana jako wspólne branie odpowiedzialności za rozwój miasta przez samorząd i

mieszkańców. Z jednej strony może się rozwijać od zwykłego uczestnictwa w wyborach i aktywności w swoim środowisku poprzez samoorganizację społeczną wobec różnorodnych wyzwań, aż do systemowej współpracy z władzami Miasta. Ze strony władzy, jej rozwój może przebiegać od właściwej polityki informacyjnej i systemu konsultacji społecznych, poprzez zlecenie zadań podmiotom społecznym, aż do wspólnych projektów strategicznych. Partnerstwo realizuje się w połączeniu tych dwóch dróg.

Programy sektorowe

Programy sektorowe to dokumenty planistyczne tworzone dla jednego lub kilku obszarów funkcjonowania miasta (sektora wydzielonego organizacyjnie lub dziedziny jednolitej merytorycznie), mające realizować jeden lub kilka celów operacyjnych zapisanych w strategii. Programy sektorowe są wdrażane poprzez zadania (projekty miejskie).

Projekty inwestycyjne

Projekty inwestycyjne to kompleksowe przedsięwzięcia inwestycyjno - programowe, złożone z szeregu bardziej szczegółowych zadań, mające szczególne znaczenie dla realizacji programów sektorowych, a przez to celów rozwojowych. Wyodrębnia się je ze względu na szczególną złożoność, międzysektorową rolę oraz znaczenie dla urzeczywistniania Strategii.

Strategia rozwoju miasta

Strategia rozwoju miasta to koncepcja działania zmierzającego do zrównoważonego i trwałego rozwoju społeczności miasta, przedstawiona w formie zwartej dokumentu zawierającego procedury osiągnięcia zamierzonych celów - co pozwala na włączenie się do wspólnych działań partnerów społecznych. Dokument taki powinien zawierać: syntetyczną diagnozę stanu istniejącego; analizę słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń; określenie deklaracji strategicznych - wizji i misji; cele strategiczne i cele operacyjne; powinien opisywać także programy sektorowe i zadania, służące realizacji zamierzeń oraz wskazywać środki pozwalające te wszystkie przedsięwzięcia wdrożyć.

Wizja

Wizja rozwoju miasta to pożądaną obraz przyszłej, odnoszącej się do następnego pokolenia, sytuacji społeczności miasta we wszystkich istotnych wymiarach - komponentach rozwoju. Wizja powinna wskazywać główne wyzwania, przed którymi Miasto stoi, co stanowi podstawę określenia celów strategicznych.

Zadania

Zadania to konkretne zamierzenia i przedsięwzięcia, które w całości lub w części realizują jeden lub więcej programów sektorowych. Wśród nich szczególnie znaczenie mają zadania strategiczne, uznane za decydujące o rozwoju Miasta. Do realizacji zadań mogą być tworzone programy sektorowe, albo można je podjąć w ramach projektów miejskich.

10

II. OCENA SYTUACJI

1. DIAGNOZA STRATEGICZNA

Strategia Rozwoju Krakowa jest długookresowym programem trwałego i zrównoważonego rozwoju. Oznacza to osiągnięcie takiej równowagi między celami gospodarczymi, społecznymi, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego, która przynosi poprawę jakości warunków życia mieszkańców, bez uszczerbku dla możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń. Trwały i zrównoważony rozwój obejmuje nie tylko przyjazny środowisku rozwój społeczno-gospodarczy, ale również zasadę zrównoważonego rozwoju przestrzennego. W szczególności oznacza to pogodzenie interesu publicznego i prywatnego z ekologicznymi i kulturowymi funkcjami Miasta. Jako niepożądany uznaje się rozwój przynoszący jedynie doraźne korzyści mieszkańcom, inwestorom i władzom Miasta, jeżeli dokonuje się to kosztem możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń, bądź z uszczerbkiem dla środowiska, czy ładu przestrzennego. Aby zapewnić trwały rozwój, konieczne jest

uwzględnienie procesów dających się zaobserwować w dłuższej, wieloletniej perspektywie. Punktem wyjścia niniejszej diagnozy jest stan bieżący rozwoju Miasta, ale jej przedmiotem są kierunki i tendencje wpływające na rozwój i wynikające z niego następstwa. **Przeszłość Krakowa powinna się opierać na silnym społeczeństwie obywatelskim. Oznacza to angażowanie w czasie planowania, wdrażania, monitorowania i oceny strategii wszystkich partnerów społecznych, w szczególności samych mieszkańców Krakowa. Warunkiem sprawnego realizacji strategii rozwoju jest utożsamianie się mieszkańców, firm, organizacji społecznych i innych podmiotów działających na terenie Miasta z misją i celami strategicznymi rozwoju Miasta. Realizacja celów strategicznych będzie możliwa tylko przy dużym zaangażowaniu społecznym.**

Globalizacja jest procesem, którego nie można ignorować. Kraków jest Miastem, które chce czerpać z niego korzyści. W tym celu stara się stworzyć klimat przyjazny dla lokalizowania inwestycji w Krakowie zarówno przez przedsiębiorców miejscowych, jak i zewnętrznych. Samo podniesienie konkurencyjności Krakowa nie wystarczy jednak do zapewnienia trwałego rozwoju. Przyjazny klimat należy utrzymywać, aby po uzyskaniu krótkotrwałych korzyści inwestorzy pozostawali w Krakowie.

Kraków, umacniając swoje funkcje metropolitalne, musi dążyć do stworzenia takich warunków, aby inwestorzy i mieszkańcy przy dokonywaniu wyboru miejsca zamieszkania lub prowadzenia działalności gospodarczej wybierali Kraków. Koncepcja rozwoju zrównoważonego nie prowadzi przecież do eliminowania konkurentów. Związki z innymi miastami w regionie i regionach sąsiednich powinny być tak kształtowane, aby z umacniania funkcji metropolitalnych Krakowa mogły one czerpać korzyści. Szczególnie istotna z tego punktu widzenia jest współpraca z samorządem województwa i dążenie władz samorządowych wszystkich szczebli do spójności w tworzonych i realizowanych przez nie strategii rozwoju własnych jednostek terytorialnych. Wzajemna spójność tych strategii oraz ich zgodność z priorytetami rozwojowymi Unii

11

Europejskiej jest często podstawowym warunkiem korzystania z unijnych środków finansowych. To niezwykle trudne zadanie, biorąc pod uwagę możliwość występowania konfliktów interesów na różnych szczeblach samorządności. Kraków nie może jednak opierać swej strategii rozwoju na izolacji od dużego regionu Małopolski, którego jest stolicą. Z całą pewnością najważniejszym partnerem jest samorząd województwa. Określanie strategicznej roli jaką ma odgrywać Kraków w regionie powinno odbywać się we współdziałaniu z władzami samorządu wojewódzkiego.

Kraków powinien w jeszcze większym stopniu czerpać korzyści z procesu integracji europejskiej. Stąd konieczne jest wypracowanie programów pozwalających pełniej wykorzystać szanse z tym procesem związane. Istotnym efektem płynącym z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, wymienianym wśród szans rozwoju jest możliwość korzystania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii; jednak w ujęciu strategicznym integracja z UE powoduje usunięcie barier przede wszystkim w wymianie gospodarczej. Integracja może też spowodować negatywny efekt - odpływ najwyższej wykwalifikowanej i dynamicznej kadry. Integracja tak postrzegana może stanowić zagrożenie dla innowacyjności (i konkurencyjności) Krakowa. Dlatego istotnym elementem strategii są działania mające na celu uczynienie z Krakowa atrakcyjnego miejsca zamieszkania, rozwoju i pracy również dla najlepiej wykształconych i najbardziej ambitnych jego mieszkańców.

Korzystanie z funduszy strukturalnych UE oznacza konieczność aktywnego zarządzania środkami publicznymi, w tym posiadania i wdrażania wizji rozwojowych. Znaczną barierą w korzystaniu z funduszy unijnych może być słabe przygotowanie projektów. Środkiem zaradczym w przypadku Krakowa powinno się stać wykorzystanie potencjału naukowego i partnerstwa prywatno-publicznego przy tworzeniu i realizacji projektów. Temu, między

innymi, służy Strategia, stanowiąca punkt odniesienia dla tworzonych programów sektorowych.

Jakość przestrzeni Miasta jest w dużej mierze uzależniona od sposobu gospodarowania Miastem i stanowi ogromne wyzwanie dla władz samorządowych Krakowa, które powinny w swoich działaniach przede wszystkim dbać o jej poprawę. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa oraz oparte na nim miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny być postrzegane jako skoordynowany ze Strategią pakiet dokumentów służących planowaniu rozwoju strategicznego.

Rośnie znaczenie konkurencyjnych w stosunku do Krakowa miast (ośrodków), których strategię rozwoju oparte są również na umacnianiu funkcji metropolitalnych. Poza Pragę, Budapesztem i Berlinem, o których po przystąpieniu nowych państw do UE coraz trudniej powiedzieć „ośrodki zagraniczne”, niezwykle dynamicznie rozwija się region śląski. Jest on konkurencyjnym wobec Krakowa zespołem zurbanizowanym, który, opierając się na różnorodnej tradycji kulturowej i historycznej, główny nacisk kładzie na wzmocnienie atrakcyjności dla lokalizacji biznesu. O ile winą za mniejszą atrakcyjność gospodarczą Krakowa wobec Pragi, Budapesztu, czy Berlina można jeszcze obarczać mniej korzystne dla inwestorów prawne ramy inwestowania, o tyle argument ten jest bezzasadny w odniesieniu do sąsiedniej metropolii. Przy tej okazji należy też zwrócić uwagę na potrzebę współdziałania Krakowa i Katowic w wypracowaniu wspólnych założeń rozwoju uwzględniających pozytywne strony naturalnego układu bipolarnego: aglomeracja śląska - aglomeracja krakowska. Nie bez znaczenia dla rozwoju Krakowa jest również umacnianie się ośrodków miejskich w regionie Małopolski; powinno ono być pozytywnie wykorzystane przez Kraków. Efektem opartego na współpracy pomiędzy władzami miast, dobrego wykorzystania takiego rozwoju jest na przykład wzajemne czerpanie korzyści z ruchu turystycznego przez Wieliczkę, Oświęcim i Kraków.

12

Powszechnie przyjęło się, że warunkiem przyciągnięcia inwestycji bezpośrednich jest stworzenie nowoczesnej infrastruktury technicznej (drogi, telekomunikacja, budynki). Choć Kraków podjął już wyzwanie podniesienia jakości infrastruktury technicznej, wciąż pozostaje wiele zadań do realizacji w tym względzie. Dekapitalizacja układu drogowego i tramwajowego, brak parkingów w centralnej strefie Miasta i na jej obrzeżach, dekapitalizacja systemu kanalizacji, niepełna dostępność do sieci wodociągowej, brak systemu segregacji odpadów u źródła - to tylko niektóre z niedostatków infrastruktury transportowej i komunalnej Miasta. Większość z tych problemów została jednak zdiagnozowana i podjęto działania zmierzające do ich rozwiązania. Tymczasem spełnienie warunku „idealnej” dla inwestorów infrastruktury technicznej jest warunkiem ważnym, ale nie daje jednoznacznej przewagi konkurencyjnej nad innymi ośrodkami. Elementem, który decyduje o podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji jest również infrastruktura pozatechniczna. Istnienie przedszkoli i szkół dla dzieci pracowników zagranicznych firm, przyjazne sąsiedztwo firmy, zaplecze rekreacyjne dla pracowników i ich rodzin, a także niezwykle niewymierne wartości, takie jak sposób traktowania inwestorów przez administrację i lokalnych kontrahentów, jasne zasady postępowania oparte na stabilności regulacji prawnych i zasadzie przestrzegania umów. Niebagatelne znaczenie ma również istnienie solidnej i stale aktualizowanej informacji o stanie Miasta, w szczególności o jego sytuacji gospodarczej. Tworzenie i udostępnianie takich informacji oraz analiz dynamiki zmian w stanie bazy ekonomicznej Miasta ma również bardzo pozytywny efekt dodatkowy - ułatwia monitorowanie realizacji strategii rozwoju.

Kolejnym ważnym, ale nie do końca wykorzystanym atutem Krakowa jest funkcjonujący prężny ośrodek naukowy. Sama liczba uczelni wyższych, studentów, mnogość kierunków studiów i dyscyplin nauki stanowi ważny miernik potencjału naukowego Miasta, który nie

przynosi jednak Miastu oczekiwanych korzyści. Niepokojące jest zjawisko odpływu najzdolniejszych absolwentów oraz wysoko wykwalifikowanych pracowników nauki głównie do sektora prywatnego poza Kraków. Niewielka jest również ilość naukowców z zagranicy lub z innych ośrodków akademickich w Polsce przyjeżdżających do Krakowa na dłuższy okres związany z prowadzeniem badań lub chcących osiedlić się tu na stałe. Problem ten podobny jest do procesów obserwowanych w dziedzinie inwestycji zagranicznych. Inwestorzy nie myślą o Krakowie w kategoriach strategicznych, lecz głównie jako o przyczółku działalności skierowanej dalej na wschód.

Samorząd Miasta nie jest jedynym podmiotem odpowiedzialnym za realizację celów rozwojowych. Musi utrzymywać stałą i intensywną współpracę z partnerami w sektorach gospodarki, nauki i organizacjami pozarządowymi. Partnerstwo publiczno-prywatne oznacza współpracę sektora prywatnego i publicznego, której celem jest osiągnięcie obopólnych korzyści w wymiarze gospodarczym i społecznym. Z jednej strony sektor gospodarki wspiera samorząd Miasta finansowo i organizacyjnie przy realizacji zadań publicznych, z drugiej strony otrzymuje takie wsparcie od samorządu. Wsparcie bezpośrednie dla sektora produkcyjnego powinno się koncentrować przede wszystkim na wspomaganiu tworzenia i absorpcji innowacji. Wsparcie pośrednie - wokół promocji inwestycji bezpośrednich. Gospodarka Krakowa powinna być gospodarką opartą na wiedzy. Jak wspomniano wyżej, wciąż nieznaczne jest wykorzystanie niekwestionowanego potencjału naukowego Krakowa dla podniesienia innowacyjności, a co za tym idzie konkurencyjności przedsiębiorstw krakowskich; do stworzenia przyjaznego otoczenia biznesu, a zwłaszcza warunków powstawania i działalności małych i średnich przedsiębiorstw, które jako najbardziej otwarte na zmiany, są motorem innowacyjności. Efekt ten można osiągnąć wzmacniając partnerstwo rozumiane wielopłaszczyznowo. Aby powstało i rozwijało się środowisko innowacyjne, ważne są nie tylko zasoby, ale i atmosfera, relacje pomiędzy poszczególnymi podmiotami. Kraków, ze swoim potencjałem naukowo-badawczym, rozwiniętym otoczeniem biznesu ma szansę na stworzenie takiego środowiska przedsiębiorczości, które będzie źródłem innowacji i wzrostu konkurencyjności gospodarki. Wykorzystanie możliwości rozwojowo-badawczych jest jednak wciąż niezadowolające.

13

Partnerstwo oznacza również zaangażowanie w rozwój Miasta organizacji pozarządowych i wspieranie przedsiębiorczości społecznej. Kraków bardzo pozytywnie wyróżnia się pod tym względem na tle innych metropolii. Nie chodzi jedynie o dużą liczbę organizacji pozarządowych, ale o ilość i jakość różnego rodzaju przedsięwzięć społecznych, realizujących często zadania samorządu. Z drugiej strony, Kraków, podobnie jak inne polskie miasta, charakteryzuje się wciąż małymi umiejętnościami organizowania przedsięwzięć o charakterze publiczno-prywatnym i przedsięwzięć społecznych, które na całym świecie stały się głównym narzędziem rozwoju miast. Doskonalenie umiejętności organizowania i koordynacji przedsięwzięć społecznych to szansa dla Krakowa. Na styku sektorów gospodarki, samorządu i pozarządowego znajdują się wspólne cele rozwojowe, których realizacja będzie najskuteczniejsza właśnie przy wykorzystaniu przedsiębiorczości społecznej.

Mówiąc o partnerstwie w przypadku Krakowa musimy jednak wyjść poza tradycyjny schemat trzech sektorów. Na ich styku lub częściowo poza nimi mieści się jeszcze jeden element utrwalonego wizerunku Miasta, który ma nieocenione znaczenie dla rozwoju Krakowa: jego środowisko kulturalne. Bogate tradycje teatralne i koncertowe, mnogość galerii i bogata oferta muzeów stanowią o niewątpliwiej atrakcyjności Krakowa, który jest chętnie wybieranym przez artystów miejscem życia i twórczości. Ta nieuchwytna cecha Krakowa stanowi o jego magii i przyczynia się do utrwalenia tego szczególnego *genius loci*. Z drugiej strony, brak nowoczesnej infrastruktury technicznej dla twórczości, przede wszystkim dużej sali

koncertowej, wyklucza Kraków z grona organizatorów wielu ważnych wydarzeń kulturalnych o randze międzynarodowej.

Setki kościołów i kaplic, wielowiekowe uczelnie teologiczne, seminaria, wielkie zabytki sztuki sakralnej, a także najwięksi duchem Polacy - mieszkańcy Krakowa świadczą o wielkim duchowym potencjale tego miasta. Kraków jest miastem, w którym duch religijny jest bardzo żywy, świadczą o tym pielgrzymki do miejsc kultu, świadczą wielkie wydarzenia religijne, świadczą wielcy filozofowie z Krakowa. Kraków jest miastem gdzie wielowiekowa duchowość i religijność nabiera nowych wyrazów i możliwości. Stąd wyszedł na posługę Piotrową Jego Świątobliwość Jan Paweł II, stąd na świat oddziałuje Centrum Miłosierdzia Bożego i wiele innych sanktuariów. Dla funkcjonowania miasta duchowość ta jest bardzo ważna.

Największym potencjałem rozwojowym Krakowa są jego mieszkańcy. Silny patriotyzm lokalny i przywiązanie do Miasta przekłada się na duże zaangażowanie w przedsięwzięcia społeczne i aktywność gospodarczą. Bogaty potencjał społeczny Krakowa jest w dużej mierze wynikiem dobrze rozwiniętego systemu edukacji opartego na wysoko wykwalifikowanej kadrze nauczycielskiej, bogatej ofercie edukacyjnej oraz rozwiniętej sieci placówek dydaktyczno-oświatowych. Niestety, mieszkańcy Krakowa nie są wolni od zagrożeń społecznych. Starzeniu się społeczeństwa sprzyja ujemny przyrost naturalny, który negatywnie wyróżnia Kraków na tle Polski, a zwłaszcza województwa małopolskiego.

Dodatkowo okres socjalistycznej gospodarki kraju w latach 1945-89 doprowadził do katastrofy gospodarczej, w wyniku której lata 90. przyniosły większą stratyfikację dochodową mieszkańców i pogorszenie się warunków życia najuboższych rodzin. Choć te niekorzystne tendencje udało się spowolnić, a jeśli chodzi o liczbę osób najuboższych, nawet zahamować, problem wykluczenia społecznego nadal stanowi ważne zagrożenie dla rozwoju Krakowa. Miasto posiada niezwykle skromne zasoby mieszkań socjalnych, a mieszkania komunalne cechują się niskim standardem i wysokim stopniem zużycia. Opisane wyżej zjawiska przyczyniają się częściowo do zwiększenia zagrożenia pospolitymi przestępstwami, które bardzo niekorzystnie wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i gości Krakowa.

14

Niekwestionowanym bogactwem Krakowa jest jego dziedzictwo kulturowe i historyczne. Należałoby się jednak zastanowić nad jego głębszym wykorzystaniem. Wydaje się, że sama promocja tych wartości nie pracuje na rzecz rozwoju Krakowa. Konieczne jest połączenie go z gospodarczą atrakcyjnością Miasta. Nie chodzi przy tym o skomercjalizowanie wartości historycznych, kultury i sztuki, lecz o umiejętne wkomponowanie ich w rozwój gospodarczy Krakowa. Ambicje Miasta okazują się zbyt wygórowane. Powstają drogie hotele, które choć w pełni obłożone, nie zapewniają bazy noclegowej dla mniej zamożnych turystów. Poza centrum pielgrzymkowym, Kraków nie ma oferty turystycznej dla mniej zamożnych turystów, którzy wolą skorzystać z taniej bazy noclegowej sąsiednich gmin. W tej dziedzinie potencjał Krakowa jest niewystarczający.

Analizując możliwości rozwoju Krakowa, tradycyjnie podkreśla się jego walory turystyczne. Turystykę należy traktować jako bardzo ważny sektor gospodarki Krakowa. Jeśli zostaną stworzone sprzyjające warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej, to w naturalny sposób przyczyni się to także do rozwoju turystyki. Atrakcyjność turystyczna Krakowa jest również elementem konkurencyjności Miasta. Procesem, który należy wziąć pod uwagę jest coraz łatwiejsza i tańsza możliwość podróżowania oraz towarzysząca jej możliwość wyboru marszruty wakacyjnej przez turystów. Kraków, mimo obiektywnie niekwestionowanych walorów turystycznych może konkurencję tę przegrać ze względu na uwarunkowania komunikacyjne, słabe zaplecze noclegowe i niedoskonałą ofertę imprez turystycznych i kulturalnych.

Nie zapominając o niezwykle ważnym zaangażowaniu społecznym mieszkańców, firm,

organizacji, podkreślmy, że realizacja Strategii należy przede wszystkim do władz Miasta. Skuteczna realizacja Strategii wymagać będzie modernizacji zarządzania urzędem, a co za tym idzie, zmian w strukturze urzędu. Chodzi o dostosowanie tradycyjnych struktur urzędu do zmiany filozofii zarządzania Miastem oraz uwarunkowań zewnętrznych. Koncepcja „uczącego się miasta” powinna mieć przełożenie na urząd Miasta, do którego również odnosi się postulat „urzędu uczącego się”. Władze miejskie powinny stopniowo powierzać zarządzanie zadaniami publicznymi, tam gdzie jest to prawnie możliwe, partnerom społecznym, a przyjmować na siebie role twórcy ram instytucjonalnych i prawnych dla sprawnej realizacji celów strategicznych i koordynatora działań. Władze Miasta nie mogą bowiem stracić z pola widzenia długookresowych celów strategicznych przez zbytne zaangażowanie się w pokonywanie trudności bieżących.

Na koniec pierwszego półrocza 2004 r. Kraków liczył ok. 758,0 tys. mieszkańców, z czego 53,2% stanowiły kobiety. Osób w wieku do 17 lat mieszkało w nim 126,4 tys., osób w wieku produkcyjnym 503,3 tys., a w wieku poprodukcyjnym - 128,2 tys. Przy 327 km² powierzchni Krakowa, podzielonej na 18 dzielnic, średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 2 317 os/km². W ciągu ostatnich kilku lat utrzymywał się ujemny przyrost naturalny. Wskaźnik wyrażający przyrost naturalny osób na 1000 ludności na koniec półrocza 2004r. wyniósł - 0,9.

Na koniec roku 2003 ogólna liczba mieszkań w Krakowie wynosiła 285,1 tys. Dostęp do wodociągów posiadało 96,4% gospodarstw domowych, a 94,5% do kanalizacji. Biologicznie i mechanicznie oczyszczono w Krakowie 95% ścieków. W 2004 r. na składowisku Barycz przyjęto 171 000 Mg odpadów komunalnych, natomiast z zabudowy mieszkaniowej wytworzono odpady komunalne w ilości 200 000 Mg.

W Krakowie, w połowie roku 2004 było 1.098 km dróg i 12 przepraw mostowych przez Wisłę.

15

Na koniec 2004 r. działało 104,1 tys. firm, w tym 1 718 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. 98,1% wszystkich firm stanowiły podmioty sektora prywatnego. Stopa bezrobocia wśród mieszkańców Krakowa wynosiła 7,5%.

W Krakowie, w roku szkolnym 2004/2005 do 585 szkół samorządowych i dotowanych, uczęszcza 126,1 tys. dzieci i młodzieży. Kraków był siedzibą 12 publicznych i 6 niepublicznych szkół wyższych, na których studiowało ok. 168 tys. studentów z całej Polski. W Krakowie wzrasta odsetek ludzi z wyższym wykształceniem. W maju 2002r. kształtował się on na poziomie 20,1%.

W połowie roku 2004 w Krakowie było 97 parafii kościołów rzymskokatolickich i kilkanaście innych wyznań. Działała opera, operetka, filharmonia, 12 teatrów i 14 kin. Poza Zamkiem Królewskim na Wawelu działało także 41 muzeów i oddziałów muzealnych, które razem z Wawelem odwiedziło w roku 2003 1.746 tys. osób. Szacunkowo, Kraków w 2004 roku odwiedziło 6,40 mln osób.

Jak wskazano, na koniec roku 2004 r liczba ludności Krakowa wyniosła ok. 758,0 tys. mieszkańców. Prognozy demograficzne przewidują zmiany: w roku 2005 wzrost liczby ludności do 760,3 tys. osób, w roku 2010 spadek do 753,4 tys. osób, w roku 2015 kolejny spadek do 739,4 tys. osób, w roku 2020 do 717,0 tys. osób, w roku 2025 do 687,3 tys. osób, aby w roku 2030 osiągnąć wielkość 651,2 tys. osób. Porównując dane z roku 2002 i roku 2030 prognozowany jest spadek ilości mieszkańców w Krakowie o 14%.

Negatywny trend demograficzny - przeciwdziałanie. Wskazana powyżej perspektywa znaczącego spadku ilości mieszkańców ma dla Krakowa bardzo negatywne znaczenie. Spadek mieszkańców niesie za sobą nie tylko spadek dochodów ale i konieczność pokrywania dużych, obliczonych na większą liczbę mieszkańców, kosztów stałych funkcjonowania miasta. Proponuje się więc nawiązanie bilateralnych i wielostronnych porozumień z

sąsiadującymi powiatami i gminami, mających zapewnić wielostronną współpracę, w tym w zakresie przedsięwzięć dotyczących budowy i eksploatacji systemów infrastruktury komunalnej. Docelowo należy dążyć do stworzenia strukturalno - organizacyjnych form współpracy jednostek gminnych i powiatowych objętych Krakowskim Obszarem Metropolitalnym, a w tych ramach Strefą Podmiejską Krakowa, określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

Zarysowana wyżej ogólna diagnoza (szczegółowe diagnozy sektorowe dla poszczególnych, wyodrębnionych 11 dziedzin funkcjonowania Miasta, sporządzone zostały w trakcie prac nad niniejszym dokumentem Strategii i znajdują się w zbiorze materiałów związanych z tymi pracami planistycznymi) wskazuje na szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju Krakowa dwóch ściśle związanych ze sobą obszarów działania samorządu Miasta: obszaru związanego z realizacją procesów integracji europejskiej oraz obszaru związanego z zagraniczną współpracą samorządu Miasta. Obie te dziedziny, wobec wyzwań dnia dzisiejszego, nie mogą mieć innego charakteru niż ponadsektorowy, interdyscyplinarny.

Podobnie - choć na innej płaszczyźnie - taki charakter musi mieć cały obszar działalności Miasta i jego samorządu w zakresie najszerszej pojętej promocji Krakowa. W wymiarze sytuującym Miasto na zewnątrz i kształtującym jego postrzeganie, jak również w wymiarze wewnętrznym, budującym społeczną świadomość oraz aktywność mieszkańców i wszelkich podmiotów zbiorowych tworzących samorządową wspólnotę Krakowa.

16

2. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

1. Bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe
2. Atrakcyjność turystyczna Miasta
3. Znany ośrodek nauki o międzynarodowym zasięgu oddziaływania, o bogatym potencjale naukowym i badawczo-rozwojowym
4. Bogata oferta oraz wysoka jakość kształcenia w szkołach wyższych
5. Międzynarodowa ranga Krakowa jako ośrodka kultury, sztuki i kultu religijnego
6. Korzystne położenie w sieci istniejących i projektowanych powiązań transportowych Europy Środkowej i Wschodniej, w tym korzystne usytuowanie międzynarodowego lotniska.
7. Bogactwo przestrzeni publicznej o zróżnicowanym charakterze kompozycji, walorach funkcjonalnych oraz wielorakiej randze.
8. Rezerwy terenów predysponowanych do lokalizacji obiektów i urządzeń służących wypełnianiu funkcji metropolitalnych.
9. Uchwalone Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zawierające spójną wizję rozwoju przestrzennego Miasta.
10. Relatywnie niska stopa bezrobocia i zasoby ludzkie o wysokich kwalifikacjach.
11. Znaczna aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców.
12. Obecność mediów o zasięgu ponadlokalnym.
13. Rozwinięty sektor organizacyjny i pozarządowy.
14. Wystarczające rezerwy zaopatrzenia w wodę dobrej klasy.
15. System zaopatrzenia w ciepło, odpowiadający potrzebom odbiorców.
16. Duże rezerwy ciepłownicze, gazownicze i energetyczne.
17. Dobrze rozwinięty i wydajny system elektroenergetyczny i gazowniczy.
18. Nowoczesny system gospodarowania odpadami i nowoczesne składowisko odpadów komunalnych.
19. Dobrze rozwinięta infrastruktura systemu opieki zdrowotnej oraz wysoki profesjonalizm kadry pomocy społecznej.
20. Bogata oferta edukacyjna oraz wysoka jakość kształcenia w dobrze rozwiniętej sieci szkół i placówek edukacyjnych.

21. Możliwość kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na wszystkich poziomach edukacji i w różnorodnych typach szkół.
22. Profesjonalna kadra szkoleniowa oraz rozbudowana sieć instytucji kultury fizycznej.
23. Wysoki udział terenów zieleni w powierzchni Miasta.
24. Objęcie ochroną prawną terenów cennych przyrodniczo.
25. Rezerwy terenowe dla budownictwa mieszkaniowego.
26. Aktualny wysoki rating Miasta (BBB+) zapewniający dostęp do krajowych i zagranicznych rynków kapitałowych.
27. Rozległe kontakty i bogaty pakiet ofert współpracy zagranicznej.

17 SŁABE STRONY

1. Niski stopień przygotowania nieruchomości do zainwestowania.
2. Niski udział inwestycji zagranicznych i niekorzystna struktura zainwestowanego kapitału.
3. Słabo rozwinięta sieć współpracy pomiędzy sferą nauki i gospodarki, słabo rozwinięty rynek transferu technologii.
4. Brak atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla ludzi młodych.
5. Niewystarczający stopień przygotowania i realizacji inwestycji publiczno-prywatnych.
6. Niewystarczająca informacja i brak całościowej promocji gospodarczej, kulturalnej i turystycznej Miasta.
7. Brak znaczących obiektów służących realizacji funkcji metropolitalnych.
8. Słabo rozwinięta sieć instytucji otoczenia biznesu.
9. Brak infrastruktury koncertowo-kongresowej.
10. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
11. Niski udział „czystych branż” w gospodarce lokalnej.
12. Niewielki zasób oraz niekorzystna struktura gruntów komunalnych.
13. Niezagospodarowany potencjał Wisły i terenów nad nią położonych.
14. Słabe preferencje transportu zbiorowego względem transportu indywidualnego.
15. Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych.
16. Niewykorzystanie sieci kolejowej PKP dla potrzeb transportu miejskiego i aglomeracyjnego.
17. Dekapitalizacja układu drogowego i tramwajowego.
18. Niewystarczająco rozwinięty system dróg lokalnych.
19. Niedostateczne finansowanie rozwoju systemu dróg miejskich.
20. Niewystarczająco rozwinięty system kanalizacji i oczyszczania ścieków.
21. Słabo rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła oraz brak miejsca na nowe składowiska odpadów.
22. Niezadowalający stan infrastruktury przeciwpowodziowej i odwadniającej.
23. Wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych.
24. Pogarszający się klimat akustyczny Miasta.
25. Ponadnormatywne zanieczyszczenie wód powierzchniowych.
26. Niedostatecznie rozwinięta baza dydaktyczna i bytowa szkół wyższych.
27. Niedostatecznie rozwinięta i zdekapitalizowana baza sportowo-rekreacyjna.
28. Dekapitalizacja zasobów mieszkaniowych i niewystarczające zasoby mieszkań socjalnych.
29. Nierównomierny dostęp do świadczeń zdrowotnych.
30. Niskie walory techniczne, funkcjonalne, przestrzenne i estetyczne części osiedli mieszkaniowych, szczególnie blokowisk z lat 60. i 70.
30. Niski poziom bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin wymagających wsparcia.
31. Niewystarczająca liczba kadr pomocy społecznej.

18 SZANSE I OCZEKIWANIA

1. Wzrost udziału bezpośrednich inwestycji zagranicznych.
2. Rozwój współpracy środowisk nauki, przedsiębiorstw i administracji publicznej w zakresie transferu technologii.
3. Rewitalizacja i wykorzystanie obszarów przemysłowych.
4. **Zwiększanie udziału środków pozabudżetowych w realizacji zadań publicznych.**
5. Poprawa rentowności przedsiębiorstw.
6. Postępująca komunalizacja majątku Skarbu Państwa.
7. Świadomie kreowana marka Krakowa.
8. Rozwój sektora turystyki i instytucji turystycznych.
9. Rozwój sektora informatycznego oraz przedsiębiorstw z branż wysokich technologii.
10. Wykorzystanie procesu integracji europejskiej na rzecz metropolitane rozwoju Miasta.
11. Perspektywa korzystania ze środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej.
12. Wzrost znaczenia Krakowa wobec rosnącej rangi regionów w Unii Europejskiej.
13. Aktywna współpraca międzynarodowa i udział Miasta w organizacjach międzynarodowych.
14. Udział w rządowym programie budowy autostrad oraz w realizacji planowanych regionalnych i transgranicznych inwestycji komunikacyjnych.
15. Wzrastająca aktywność samorządów gospodarczych.
16. Rozwój tanich linii lotniczych.
17. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w związku z reorganizacją służb, inspekcji i straży.
18. Wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych dla rozwoju rekreacji i turystyki krajowej i zagranicznej.
19. Poprawa jakości powietrza.
20. Wdrażanie unijnych standardów w zakresie ochrony środowiska.
21. **Aktywny udział środowisk lokalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych.**
22. Rozwój różnorodnych form doskonalenia zawodowego.
23. Rozwijająca się strefa podmiejska.
24. Właściwa struktura własności podmiotów świadczących usługi komunalne.
25. Rozwój przemysłu medialnego.
26. Rozwój Krakowa jako centrum turystyki biznesowej, turystyki targowej i kongresowej.
27. Usytuowanie w Krakowie siedziby instytucji europejskiej.

ZAGROŻENIA I NIEKORZYSTNE TRENDY ROZWOJU

1. Wzrost konkurencji ze strony dużych ośrodków miejskich, metropolii polskich oraz środkowoeuropejskich.
2. Niestabilność obowiązujących systemów prawno-finansowych.
3. Przewlekłość postępowań administracyjnych w procesie inwestycyjnym.
4. Odływ wysoko wykwalifikowanej kadry i absolwentów do innych ośrodków.
5. Przenoszenie działalności gospodarczej poza obszar Miasta.
6. Brak polityki rządu w zakresie wspierania i wdrażania nowych technologii.
7. Wysokie koszty dostosowania przedsiębiorstw do standardów Unii Europejskiej.
8. Nakładanie na Miasto nowych zadań w zakresie edukacji bez zagwarantowania pełnych środków finansowych na ich realizację.
9. Niestabilna organizacja systemu ochrony zdrowia i brak zasadniczej restrukturalizacji wydatków na oświatę i edukację.
10. **Starzenie się społeczeństwa.**
11. Postępująca pauperyzacja społeczności lokalnej i wzrost liczby klientów pomocy

społecznej.

12. Rosnące rozwarstwienie społeczne - pogłębianie się różnic w warunkach życia mieszkańców i rozwój zjawisk patologicznych.

13. Niski poziom zaangażowania grup zmarginalizowanych w rozwiązywanie własnych problemów.

14. Procesy suburbanizacji.

15. Wzrost zagrożeń bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.

16. Niedofinansowanie działalności kulturalnej, oświatowej i edukacyjnej, nauki i szkolnictwa wyższego, inwestycji komunikacyjnych, działalności służb, inspekcji i straży, systemu ochrony zdrowia.

17. Niedostateczne finansowanie inwestycji przeciwpowodziowych i systemu odwodnienia Miasta.

18. Niedostosowanie do standardów jakościowych UE w zakresie ochrony środowiska.

19. Malejąca dostępność nowo budowanych mieszkań.

20. Niewystarczająca ilość dużych inwestycji komercyjnych.

21. Znaczny spadek ilości mieszkańców Krakowa w bliskiej perspektywie.

20

III. PLAN STRATEGICZNY

WIZJA KRAKOWA

CEL STRATEGICZNY I	CEL STRATEGICZNY I	CEL STRATEGICZNY II
--------------------	--------------------	---------------------

8 CELÓW OPERACYJNYCH	6 CELÓW OPERACYJNYCH	9 CELÓW OPERACYJNYCH
----------------------	----------------------	----------------------

PROGRAMY SEKTOROWE

ZADANIA

MISJA SAMORZĄDU MIASTA

NARZĘDZIA WDRAŻANIA STRATEGII
MONITOROWANIE, OCENA AKTUALIZACJA

21

1. WIZJA KRAKOWA

W rezultacie dokonanej diagnozy sytuacji Miasta i analizy jego silnych i słabych stron oraz pojawiających się szans i zagrożeń, a także w wyniku dyskusji i konsultacji w różnorodnych organizacjach i środowiskach mieszkańców, przyjmuje się wyobrażenie pożądanych cech Krakowa za kilkanaście lat, najogólniej i najkrócej sformułowane w określeniu:

KRAKÓW MIASTEM OBYWATELSKIM, ZAPEWNIAJĄCYM WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA

MIESZKAŃCÓW I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ - EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ,
KONKURENCYJNYM OŚRODKIEM NOWOCZESNEJ GOSPODARKI OPARTEJ NA
POTENCJALE NAUKOWYM I KULTUROWYM.

Wizja ta współgra z głównymi ideami, które stały się podstawami Strategii Rozwoju Krakowa przyjętej w 1999 roku; nadal chodzi o uruchomienie wskazanych wtedy mechanizmów rozwoju, a więc:

- umacnianie metropolitalnych funkcji Krakowa;
- utrwalenie i kształtowanie tożsamości Krakowa;
- tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności.

Mocno akcentowany jest intensywny rozwój gospodarczy Miasta jako nośnika postępu,, jak też aspekt obywatelskiej współodpowiedzialności mieszkańców jako metody urzeczywistniania wizji.

Wizja opisuje przyszły obraz Krakowa jako **centrum nowoczesnej gospodarki**, które skutecznie **konkuruje** z innymi ośrodkami w Polsce, w Europie i na świecie, pozyskując inwestorów, tworząc przyjazny klimat dla przedsiębiorczości, dając przestrzeń dla zróżnicowanej działalności gospodarczej. Realizacji tej części wizji sprzyja szczególnie korzystny klimat dla tworzenia innowacji, wynikający z naturalnego potencjału tkwiącego w mieszkańcach. Opiera się on w szczególności na aktywności licznego **środowiska naukowego**, które dzięki wyjątkowo korzystnym dla rozwoju nauki warunkom, centrum kongresowemu, bogato wyposażonym laboratoriom, nowoczesnym bibliotekom i rozwiniętej sieci teleinformatycznej wiąże swój własny rozwój z Krakowem. Kształcone w ramach doskonałych programów edukacyjnych młode pokolenia absolwentów chętnie pozostają w Mieście.

Przewagę konkurencyjną daje Krakowianom również potencjał kulturowy.

Niekwestionowanym bogactwem Krakowa, przekazanym przez naszych przodków, pozostaje doceniane przez mieszkańców i otaczane szczególną ochroną **dziedzictwo historyczne i kulturowe**. Ten powód do dumy zobowiązuje nas do szczególnej troski o pielęgnację i zachowanie najważniejszych odziedziczonych wartości. Z drugiej strony, bogate tradycje kupieckie, liczne zabytki kultury i architektury, tętniące życiem niezwykle różnorodne ośrodki kulturalne są podstawą budowania nowoczesnej gospodarki. Dbalność o nie przysparza wymiernych korzyści gospodarczych, a nie jest wyłącznie obowiązkiem moralnym. Dzięki dziedzictwu historycznemu i kulturalnemu Kraków staje się magnesem dla turystów, inwestorów, twórców i naukowców. Spośród wielu konkurencyjnych ośrodków wybierają oni Kraków jako miejsce szczególnie przyjemne, magiczne, mające trudną do opisanias czarującą i nieprzemijającą atmosferę.

22

Kraków sprzyja nie tylko rozwojowi naukowemu, twórczej pracy, innowacyjnej gospodarce. Dzięki czystemu powietrzu, wodzie, bogactwu terenów zielonych i nowoczesnym obiektom sportowym, stanowi doskonale miejsce wypoczynku dla mieszkańców i rywalizacji dla sportowców na światowym poziomie.

Kraków, stolica dynamicznie rozwijającego się regionu Małopolski, zgodnie z bogatą tradycją centrum administracji regionu, a niegdyś również stolica kraju i siedziba władców Polski, jest metropolią historyczną, która nadal rozwija swoje funkcje metropolitalne, tworząc **europolis** - nowoczesną metropolię europejską.

Wizja Miasta, podobnie jak cała strategia jego rozwoju, kreślona jest z myślą o jego mieszkańcach, którzy tworzą dobrze zorganizowane społeczeństwo obywatelskie. Tylko jako **wspólnota obywatelska** mogą sobie zapewnić **wysoką jakość życia**, nie ograniczając przy tym możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń, dbając o równowagę przestrzenną, ekologiczną, gospodarczą i społeczną. W ten sposób rozwój, który jest częścią wizji, będzie miał charakter **trwały i zrównoważony**. Krakowianie, mający silne poczucie wspólnoty,

biorą odpowiedzialność za losy Miasta, aktywnie uczestnicząc w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwiązywania bieżących problemów wspólnoty, jak i realizacji pomysłów sprzyjających rozwojowi Miasta, stale kontrolując władze samorządowe.

Przyszły Kraków to miasto nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych, transport publiczny jest wybierany przez mieszkańców jako najskuteczniejszy i najtańszy sposób przemieszczania się. Dzięki nowym mostom prawobrzeżna i lewobrzeżna część Miasta stają się prawdziwą jednością. Kraków powoli, ale widocznie zwraca się twarzą ku Wiśle dzięki nowym obiektom kongresowym i wystawienniczym, wkomponowanym w istniejącą przestrzeń Miasta biurowcom, hotelom, szkołom. Ta bogata i wielofunkcyjna infrastruktura oraz architektura Miasta sprawiają, że przedstawiciele biznesu, nowoczesnego przemysłu, nauki i kultury wybierają je na swoje Miasto, przyczyniając się do tworzenia jego dobrej przyszłości. Przyszły Kraków będzie miastem tworzącym z otaczającymi gminami i powiatami duży organizm metropolitalny, wspólnie współpracujący w zakresie infrastruktury i inwestycji, dzięki czemu mieszkańcy będą mieli stabilny dostęp do nowoczesnej infrastruktury. Przyszły Kraków połączony będzie szybką koleją ze Śląską Aglomeracją i tworzy dla Śląska poważne zaplecze kadrowe i rekreacyjne.

Przyszły Kraków dzięki nowym inwestycjom metropolitalnym - Centrum Targowo-Kongresowemu - rozszerza ofertę turystyczną, pozyskuje nowych inwestorów, powstają nowe hotele i zaplecze turystyczne. Miasto aktywnie współtworzy ofertę turystyczną i rekreacyjną. Kreuje się następna po Festiwalu Kraków 2000 oś programowa, wokół której tworzony jest program kultury masowej i elitarnej.

Dzięki nowoczesnej promocji miasto pozyskuje nowych, innowacyjnych inwestorów, którzy dają miejsca pracy dla młodej, wykształconej kadry naukowej i inżynierskiej. Przyszły Kraków to miasto nowoczesnych technologii, miasto powszechnego dostępu do Internetu i nowych technik medialnych.

Kraków staje się wielkim centrum przemysłu opartego na kulturze: ośrodkiem przemysłu medialnego, kulturalnego, rozrywkowego, co umożliwi tysiącom Krakowian, szczególnie młodego pokolenia, znalezienie nowych miejsc pracy.

23

Kraków, poprzez program inwestycyjny i kulturowy wzmacnia i tworzy nowe główne obszary rozwoju, w szczególności obszar Nowej Huty i Rejonu Lotniska Balice. Tam powstają nowe inwestycje metropolitalne, tam powstają nowe inwestycje komercyjne, tam powstają nowe miejsca pracy.

Przyszły Kraków to także miasto nowoczesnej infrastruktury społecznej, aktywnie wspierające różne pokolenia Krakowian, organizujące centra wsparcia dla ludzi starszych, otwierający na potrzeby lokalnych społeczności lokalne obiekty komunalne, tworzący nowe parki, tereny rekreacyjne, sportowe, nowe obiekty edukacyjne i oświatowe. Jako miasto obywatelskie Kraków poprzez swój samorząd będzie starał się wspierać tworzące tę infrastrukturę społeczną - organizacje pozarządowe, w rękach samych mieszkańców zostawiając decyzje i dalsze działania.

24

2. MISJA SAMORZĄDU MIASTA

Realizacja wizji rozwoju Krakowa jest wyzwaniem dla wszystkich mieszkańców i dla każdej z działających w mieście organizacji i instytucji. Koordynowanie tego procesu, dbanie o jego spójność i utrzymywanie jego ciągłości jest zadaniem kolejnych władz samorządowych. Misja samorządu Miasta określa metody i instrumenty, które powinny być stosowane, aby skutecznie realizować założoną wizję rozwoju Miasta. Deklaruje się zatem:

MISJĄ SAMORZĄDU MIASTA JEST INTEGROWANIE DZIAŁAŃ MIESZKAŃCÓW, SŁUŻĄCE URZECZYWISTNIANIU WIZJI ROZWOJU KRAKOWA, POPRZEZ WPROWADZANIE PARTNERSKIEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM, Z WYKORZYSTANIEM

SZANS, JAKIE STWARZA JEGO METROPOLITALNY POTENCJAŁ ORAZ INTEGRACJA EUROPEJSKA. WSZELKIE DZIAŁANIA SAMORZĄDU MIASTA WINNY UWZGLĘDNIĄĆ POTRZEBY I ZADANIA RODZINY - JAKO PODSTAWOWEJ KOMÓRKI SPOŁECZNEJ.

Misja ta współgra z podstawowym sformułowaniem wizji rozwoju Krakowa - "Kraków miastem obywatelskim". Stwierdza ona konieczność integrowania działań mieszkańców oraz wyraża wolę wprowadzania partnerskiego zarządzania miastem. Wzmacnianie partycypacji społecznej jako głównego impulsu i motoru, umożliwiającego konieczne dla rozwoju Miasta zmiany, ma w Krakowie szczególnie wymiar - partnerskie działania wiążą się z zachowaniem specyficznej tożsamości Miasta.

Dzisiejsza tożsamość Krakowa powstawała przez lata dzięki specyficznym więziom różnych środowisk i instytucji i tylko zachowanie atmosfery i warunków pozwalających na stałe ich odnawianie pozwala wypracowaną tożsamość zachować. Od władz wymaga to właśnie partnerskiego integrowania działań.

Planowane metody stopniowego wprowadzania i upowszechniania samoorganizacji społecznej, uspołeczniania działań publicznych i wreszcie partycypacji społecznej i partnerstwa zasygnalizowane są w operacyjnej części strategii. Przedstawiona misja wskazuje także na konkretne mechanizmy rozwoju, które władze zamierzają wykorzystywać. Nacisk położony na wykorzystywanie szans wskazuje na wolę działania ofensywnego - na dążenie do wykorzystania możliwości, które pojawiły się w związku z momentem wejścia Polski do Unii Europejskiej. Jest to wyjątkowy moment i wiele z możliwości, które stwarza, może się więcej nie powtórzyć (wiąże się to m.in. z zadaniem rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz stworzeniem systemu czuwania nad szansami pozyskiwania środków i współpracy partnerów europejskich).

Wskazaniem priorytetu jest także postawienie na wykorzystanie metropolitalnego potencjału Krakowa. W globalizującym się świecie możliwości i szanse ogniskują się w wybranych miejscach, spełniających dobrze opisane wymagania - w miastach posiadających

25

cechy metropolitalne. Dotyczy to własnych możliwości Miasta, ale także roli, którą pełni w swoim regionie. Tak więc niezbędne jest systemowe rozwijanie metropolitalnych funkcji Krakowa i systematyczna współpraca regionalna. Wiąże się to ze zdolnością Krakowa do konkurencyjności z innymi miastami w Polsce i Europie oraz relacji Krakowa z otoczeniem, stanowiącym z jednej strony źródło potencjalnej siły, z innej jednak istotne uwarunkowanie.

Podejście do realizacji misji odzwierciedlają:

- będące częścią Strategii (rozdział III-5) programy przewidziane dla wspierania form i instytucji partycypacji społecznej oraz dla podnoszenia jakości zarządzania zadaniami publicznymi (wśród nich Program rozwoju społeczeństwa informacyjnego, Program Centrum Partycypacji Społecznej, Program rozwoju samorządności lokalnej, Program Centrum Monitorowania Jakości Życia Mieszkańców),

- także będące elementem Strategii (rozdział IV) rozwiązania dotyczące sposobu i narzędzi wdrażania strategii oraz monitorowania i oceny tych działań (wśród nich ważną rolę przewiduje się dla Rady Konsultacyjno-Programowej, która skupi przedstawicieli instytucji samorządowych i administracyjnych oraz reprezentantów środowisk nauki, kultury i gospodarki).

Konsekwentna realizacja założeń związanych z misją samorządu Miasta jest warunkiem koniecznym urzeczywistnienia wizji stałego rozwoju Krakowa.

3. CELE STRATEGICZNE

Dla urzeczywistnienia zakreślonej wizji rozwoju Krakowa wskazuje się następujące, równorzędne cele strategiczne:

CEL STRATEGICZNY I	KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU
CEL STRATEGICZNY II	KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI
CEL STRATEGICZNY III	KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

CEL STRATEGICZNY I: Kraków miastem przyjaznym rodzinie, atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pobytu

Podstawowym celem Samorządu Miasta jest skuteczne zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej. Centralnym punktem odniesienia tych działań winno być dobro rodziny - podstawowej komórki społecznej. Prawidłowo funkcjonująca rodzina może rozwiązać wiele problemów socjalnych we własnym zakresie. Uwzględnienie priorytetu celów i zadań rodziny pozwoli w perspektywie krótkoterminowej, a także długoterminowej wyeliminować wiele zagrożeń wskazanych w analizie zagrożeń (rozdz. II). Szczególną troską ze strony Samorządu Miasta otoczyć należy rodziny wielodzietne realizujące zadania społeczne w szerszym wymiarze i podejmujące zwiększony trud wychowania przyszłych pokoleń mieszkańców. Takie ujęcie priorytetu działań publicznych władz samorządowych jest szczególnie istotne w okresie, gdy działania ustawodawcze często zmierzają do usankcjonowania rozkładu rodziny.

Stała poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców jest podstawowym powodem przygotowywania Strategii Krakowa, tak więc wyodrębnienie atrakcyjności zamieszkania jako jej celu strategicznego pełni w niej inną funkcję. W świetle analizy SWOT trwałe rozwój społeczności Krakowa nie może być oparty na strategii ofensywnej, bo zbyt wiele mamy braków i w niestabilnych czasach niesie ona zbyt duże ryzyko dla konkretnych grup osób, trzeba więc poprzestać na strategii konkurencyjnej. Jest ona uzasadniona potencjałem kompetencji, wiedzy i przedsiębiorczości tkwiącym w mieszkańcach i szansach, jakie niesie integracja kulturowa w UE. Tak więc atrakcyjność zamieszkania ma nie tylko podnosić jakość życia i wolę rozwoju dzisiejszych krakowian i przez to wydobywać tkwiący w nich potencjał, ale ma stwarzać warunki do zatrzymywania na stałe w Krakowie absolwentów uczelni, naukowców i twórców kultury, a także przyciągać na stałe osoby zainteresowane inwestowaniem w Mieście.

Koncentrowanie się na poprawie infrastruktury i odziedziczonych walorach Krakowa byłoby działaniem zachowawczym i defensywnym, nie prowadzącym ani do konkurencyjności gospodarki, ani konkurencyjności w Europie oferty kulturowej Miasta.

27

CEL STRATEGICZNY II: Kraków miastem konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki.

Zarówno konkurencyjność, jak i nowoczesność gospodarki nie są jedynie niezobowiązującymi hasłami i wymagają dookreślenia. Oba wymagają określenia rynków, na jakich Kraków chce rywalizować, dokonania ich analizy, oceny, co mamy do zaoferowania i z kim konkurujemy. Konsultacje społeczne wskazują na dwa główne rynki: nowoczesne technologie i turystykę. To jest podstawa do wybrania odpowiednich strategii. Taką technologią jest ekologiczna energetyka geotermalna opracowana w krakowskich uczelniach,

konkurencyjna do tradycyjnych technologii zanieczyszczających powietrze atmosferyczne i środowisko. Analiza SWOT wskazuje jednak na wiele braków infrastrukturalnych i organizacyjnych, które mamy do nadrobienia.

Wiadomo jednak, że współcześnie siła gospodarcza Miasta zależy od potencjału drobnej i średniej przedsiębiorczości, który jest związany nie tylko z infrastrukturą techniczną, kapitałem zagranicznym - chociaż one są konieczne - ale przede wszystkim z powszechnością przedsiębiorczości i charakterem rynku pracy. Wymagają one rozbudowanego systemu wsparcia. Nowym obszarem rozwoju przedsiębiorczości jest formuła gospodarki społecznej.

CEL STRATEGICZNY III: Kraków europejską metropolią o ważnych funkcjach nauki, kultury i sportu

Do roli europejskiej metropolii aspiruje wiele miast - także w Polsce. Przewagę krakowianom daje odziedziczony przez dzisiejsze pokolenie wizerunek Krakowa. Jest on na tyle silnym atutem Miasta, że odpowiednio wykorzystany wzmacnia wszystkie pozostałe. Mocnym impulsem pozwalającym na wykorzystanie tej okoliczności jest wejście Polski do Unii Europejskiej, szerzej otwierające możliwości współpracy kulturowej z całą Europą. Dla metropolitalnej roli Krakowa znaczenie ma także rozwój całej Małopolski, której szanse zwiększa dominująca w UE filozofia wzmacniania rozwoju regionalnego. Takie spojrzenie na analizę SWOT pozwala na zaproponowanie Miastu w tej dziedzinie strategii ofensywnej, a więc koncentrującej się na atutach i szansach.

Kraków powinien ofensywnie wykorzystywać swoje główne atuty: znakomitą i stosunkowo tanią kadrę, atrakcyjne zabytki, dostępność komunikacyjną do tworzenia odpowiedniej polityki wykorzystania zaplecza naukowo - badawczego, tworzenia sieci powiązań nauki i przemysłu, integracji nauki, przemysłu i kultury. Te działania powinny spowodować podniesienie atrakcyjności Krakowa jako miejsca zamieszkania dla kadry naukowej i społecznej. Polityka promocyjna powinna spowodować sprowadzenie do Krakowa instytucji europejskiej, co podniesie wagę metropolitalną miasta. Wszelkie te działania powinny być integrowane i wspólnie prowadzone z innymi samorządami, w tym z województwem samorządowym.

Dodatkowo trzeba uwzględnić olbrzymią rolę sportu wyczynowego dla metropolitalnego wizerunku Miasta, ale także dla więzi jego mieszkańców - zjawisko to jest bowiem znakiem czasu.

4. CELE OPERACYJNE

Dla uszczegółowienia celów strategicznych przyjmuje się następujące katalogi celów operacyjnych:

CEL STRATEGICZNY I KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU	
CEL OPERACYJNY I-1	Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
CEL OPERACYJNY I-2	Poszerzanie zakresu i dostępności edukacji dla wszystkich grup wiekowych oraz podnoszenie jej jakości
CEL OPERACYJNY I-3	Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego

CEL OPERACYJNY I-4	Rozwój mieszkalnictwa i rewitalizacja terenów zdegradowanych
CEL OPERACYJNY I-5	Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego
CEL OPERACYJNY I-6	Zapewnienie ochrony statusu i warunków bytowych rodziny
CEL OPERACYJNY I-7	Tworzenie warunków udziału w rozwoju społeczności osobom i grupom zagrożonym wykluczeniem
CEL OPERACYJNY I-8	Rozwój samorządności lokalnej i doskonalenie metod zarządzania, zwiększenie świadomości obywatelskiej i zainteresowania życiem miasta

CEL STRATEGICZNY II KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY II-1	Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju Miasta i ładu przestrzennego
CEL OPERACYJNY II-2	Poprawa dostępności komunikacyjnej
CEL OPERACYJNY II-3	Rozwój infrastruktury technicznej
CEL OPERACYJNY II-4	Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości

29

CEL OPERACYJNY II-5	Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy
CEL OPERACYJNY II-6	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta

CEL STRATEGICZNY III KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

CEL OPERACYJNY III-1	Poprawa warunków funkcjonowania krakowskiego ośrodka naukowego
CEL OPERACYJNY III - 2	Wspieranie instytucji współpracy nauki z gospodarką

CEL OPERACYJNY III - 3	Zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym rewitalizacja zespołów zabytkowych Miasta
CEL OPERACYJNY III - 4	Tworzenie materialnych i instytucjonalnych warunków dla rozwoju kultury
CEL OPERACYJNY III - 5	Tworzenie warunków dla lokalizacji central i przedstawicielstw organizacji krajowych i międzynarodowych
CEL OPERACYJNY III - 6	Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji

30

CEL STRATEGICZNY I:

□ KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I -1: Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Konieczne jest konsekwentne ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, ograniczenie poziomu hałasu, zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, utrzymanie różnorodności przyrodniczej oraz rekultywacja terenów zdegradowanych. Ograniczeniu emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z produkcji energii elektrycznej, ciepła i ciepłej wody użytkowej może służyć geotermia. Ważna jest również edukacja ekologiczna wpływająca na podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. W celu skutecznej ochrony terenów rekreacyjnych, w latach 2006-2015 Miasto wykupi rocznie co najmniej 10 ha gruntów przeznaczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa pod zieleń (lasy, parki, zieleńce, tereny ochronne obszarów cennych przyrodniczo i kraj obrazowo). Do roku 2010 zadrzewieniem lub zalesieniem objęte zostanie 100 ha nieużytków.

CEL OPERACYJNY I -2: Poszerzanie zakresu i dostępności edukacji dla wszystkich grup wiekowych oraz podnoszenie jej jakości

Podnoszenie jakości edukacji ma na celu zwiększanie efektywności i skuteczności kształcenia. Kraków wyróżnia się wysoko wykwalifikowaną kadrą nauczycielską, nowoczesną metodyką nauczania (innowacyjne programy zachęcające uczniów, słuchaczy i studentów do poznawania świata). Wspieranie krajowej i międzynarodowej współpracy poprzez wymianę między szkołami, placówkami kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, a także promowanie nauki języków obcych i wzrost świadomości interkulturowej, prowadzi do wzmocnienia europejskiego wymiaru edukacji szkolnej. Konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do utrzymania i dalszego podnoszenia jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacyjnych. Należy stwarzać warunki do rozwoju szkół i placówek niepublicznych. Unowocześnić kształcenie zawodowe, modernizować jego bazę dydaktyczną oraz tworzyć warunki do ściślejszej współpracy szkół zawodowych z organizacjami pracodawców. Mieszkańcy Krakowa powinni mieć możliwość kształcenia się przez całe swoje życie, a służyć temu powinna rozwinięta sieć szkół i placówek publicznych i niepublicznych posiadających bogatą ofertę edukacyjną. W dłuższej perspektywie czasowej nie da się przewidzieć zmian na rynku pracy i z tego względu potrzebna jest dziś edukacja do aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim i w zmieniającym się rynku pracy nie tylko w Polsce, ale również w Unii Europejskiej. Oznacza to prawdziwie podmiotowe traktowanie dzieci i młodzieży, jako obywateli, którzy w trakcie edukacji nie tylko zdobywają wiedzę i umiejętności, ale także budują swe charaktery i kształtują postawy obywatelskie. Powinni oni posiadać - gdy to

konieczne -gotowość do zmiany wykonywanego zawodu i miejsca zamieszkania oraz motywację do ustawicznego kształcenia się. Z tego względu należy w dalszym ciągu upowszechniać kształcenie na poziomie średnim oraz umożliwiać edukację ludziom w ciągu całego życia. Ważnym elementem polityki edukacyjnej miasta jest również tworzenie warunków dla rozwoju oświaty niepublicznej.

31

CEL OPERACYJNY I -3: Poprawianie poczucia bezpieczeństwa publicznego

Jednym z decydujących kryteriów oceny warunków życia w mieście jest poczucie bezpieczeństwa - osobistego oraz majątkowego, dotyczącego bliskich i otoczenia. Obowiązkiem władz miejskich jest stwarzanie stanu, w którym to poczucie jest obecne i znajduje pokrycie w rzeczywistości. Wobec powszechności występowania różnego typu zagrożeń w mieście, niezbędna jest koordynacja działań Policji, Straży Miejskiej i wszystkich instytucji mających wpływ na poziom bezpieczeństwa społecznego. Działania te powinny obejmować ochronę przed drobną przestępczością, podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ochronę przeciwpowodziową, ochronę przeciwpożarową. Stała i skuteczna ich realizacja będzie obiektywną podstawą do budowania poczucia bezpieczeństwa publicznego, w tym osobistego, w szczególności bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa we wszystkich sferach: restrykcyjno-represyjnej, komunikacyjnej, porządkowej, zagrożeń kryzysowych, prewencyjno-wychowawczej, promocyjno-informacyjnej. Warunkiem realizacji tego celu jest zaangażowanie wszystkich służb i jednostek z terenu Miasta odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

CEL OPERACYJNY I -4: Rozwój mieszkalnictwa i rewitalizacja terenów zdegradowanych

Kraków posiada rezerwy terenowe dla budownictwa mieszkaniowego, ale nowo budowane mieszkania są coraz mniej dostępne dla krakowian. Jednocześnie istniejące zasoby mieszkań komunalnych są zdekapitalizowane, wymagają kosztownych remontów, powodujących wzrost kosztów ich utrzymania. Zasoby mieszkań socjalnych są niewystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców. Działania dotyczące rozwoju mieszkalnictwa powinny zmierzać do tworzenia warunków dla nowego budownictwa mieszkaniowego, jak i do poprawy stanu istniejących zasobów mieszkaniowych, powstałych w różnych okresach, ze szczególnym uwzględnieniem osiedli wykonanych „z wielkiej płyty”. Począwszy od 2006 r., corocznie w osiedlach przewidzianych w programie rewitalizacji, zwłaszcza w Nowej Hucie i Azorach oraz na Dąbiu dokona się odnowy zieleni i chodników na łącznej powierzchni 10 ha. Konieczna jest poprawa walorów technicznych, funkcjonalnych, przestrzennych i estetycznych osiedli mieszkaniowych. W osiągnięciu tego pomóc mogą takie instrumenty, jak kontynuowanie remontów zarówno zasobów Miasta, jak i wspierania finansowego wspólnot mieszkaniowych i właścicieli budynków prywatnych. Ważną kwestią pozostaje dostosowanie budynków mieszkalnych do możliwości osób niepełnosprawnych. Dążeniem władz Miasta jest zapewnienie mieszkańcom warunków do swobodnego pozyskiwania mieszkań o wysokim standardzie.

CEL OPERACYJNY I -5: Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego

Jednym z najistotniejszych zadań władz samorządowych jest właściwe funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia na terenie miasta Krakowa. Szczególnie ważnym założeniem jest poprawa warunków dostępności do świadczeń zdrowotnych i zwiększenie zdolności szybkiego reagowania w stanach kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia mieszkańców. Wzmocnienia wymaga profilaktyka i promocja zdrowia oraz upowszechnianie zachowań prozdrowotnych przez działania edukacyjne, poczynając od najmłodszych grup wiekowych w ramach tzw. medycyny szkolnej. Niebagatelne znaczenie ma ciągłe usprawnianie przepływu informacji medycznej,

jako strategicznego elementu działań samorządu na rzecz ochrony zdrowia krakowian. Kraków powinien stać się ważnym ośrodkiem promocji żywności ekologicznej. Dwa razy w roku na jednym z placów w centrum Krakowa zorganizowane zostaną targi zdrowej żywności z możliwością prezentacji produktów przez gospodarstwa ekologiczne zwłaszcza z terenu Małopolski.

32

CEL OPERACYJNY I -6: Zapewnienie ochrony statusu i warunków bytowych rodziny

Szczególne znaczenie przywiązywać należy do tworzenia rodzinom odpowiednich warunków bytowych. Oznacza to konieczność podejmowania wszelkich niezbędnych działań dla ochrony lokalnego rynku pracy, a także preferencyjnego traktowania - z uwzględnieniem obowiązujących przepisów - rodzimej małej i średniej przedsiębiorczości.

Oznacza to także konieczność nakierowania systemu pomocy społecznej na rekompensowanie różnic socjalnych rodzinom najuboższym. Należy doprowadzić do skutecznego wprowadzenia w życie systemu udzielania świadczeń pieniężnych w związku z urodzeniem dziecka. Niezbędne jest zwiększenie, we współpracy z innymi instytucjami, pomocy dla matek spodziewających się dziecka.

Bardzo istotnym warunkiem prawidłowości funkcjonowania rodziny jest rozwiązanie problemu mieszkaniowego. Wszystkimi dostępnymi metodami, w tym związanymi z planowaniem przestrzennym i gospodarką mieniem należy umożliwiać i ułatwiać zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Przy udzielaniu pomocy mieszkaniowej, we wszystkich jej formach, preferencje należy zapewnić rodzinom wielodzietnym.

Samorząd winien wspierać rodziny w pełnieniu ich funkcji wychowawczych. System edukacji nie może dominować w procesie wychowawczym, powinien jedynie służyć rodzinom pomocą w dziele wychowania. Oznacza to konieczność rzeczywistej współpracy między rodzicami a szkołą, zagwarantowania pełnego i swobodnego prawa do wyboru szkoły dla dzieci, konieczność zapewnienia pełnej równości szkół i przedszkoli publicznych i niepublicznych. Niezbędne jest, wszędzie tam gdzie to możliwe, zrezygnowanie z instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem i zastąpienie jej wychowaniem w rodzinie naturalnej lub zastępczej. Dotyczy to zwłaszcza domów dziecka, a także żłobków.

W działalności miejskich instytucji kultury należy przywiązywać większą wagę do promowania pozytywnych wartości i upowszechniania zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży pozytywnych wzorców zachowań.

W związku z międzysektorowym znaczeniem potrzeb i zadań rodziny nie wyodrębnia się dla tego celu szczegółowego programu sektorowego, a treść celu operacyjnego winna być uwzględniana we wszystkich przyjmowanych programach sektorowych i innych dokumentach programowych. W rozdziale „Programy sektorowe” wskazuje się programy wspierające realizację celu, szczególnie istotne dla jego urzeczywistnienia.

CEL OPERACYJNY I -7: Tworzenie warunków udziału w rozwoju społeczności osobom i grupom zagrożonym wykluczeniem

Wyzwaniem władz samorządowych jest troska o zrównoważony rozwój Miasta. Liczba mieszkańców Krakowa zagrożona wykluczeniem społecznym rośnie. Warto jednak zwrócić uwagę, iż znacząca grupa mieszkańców Krakowa (około 75 500 osób korzystających z pomocy społecznej, co stanowi około 10% mieszkańców Miasta) będzie mogła skorzystać z szansy rozwoju wspierania w rozwiązywaniu ich problemów. Bez wsparcia osoby te, w związku z brakiem odpowiedniego potencjału własnego, pozostaną na marginesie społeczności lokalnej Miasta. Do poprawy jakości życia grup zagrożonych marginalizacją dążyć należy przez wykorzystanie aktywności osób, rodzin i środowiska lokalnego przy pełnym zaangażowaniu możliwości, środków i zasobów instytucji publicznych miasta Krakowa. Zadaniem władz samorządowych jest łagodzenie i rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej, aby zapobiegać wykluczeniu i marginalizacji grup i osób

nieporadnych. Samorząd winien aktywnie pomóc grupom i osobom dotkniętym marginalizacją - ponownie włączyć się w społeczeństwo, a w konsekwencji - w proces rozwoju.

33

CEL OPERACYJNY I -8: Rozwój samorządności lokalnej i doskonalenie metod zarządzania, zwiększenie świadomości obywatelskiej i zainteresowania życiem miasta

Niekwestionowanym potencjałem rozwojowym Krakowa są jego mieszkańcy. Silny patriotyzm lokalny i przywiązanie do Miasta przekłada się na duże zaangażowanie w przedsięwzięcia społeczne i aktywność gospodarczą. Partycypacja społeczna oznacza branie odpowiedzialności za siebie i za współmieszkańców Miasta, a partycypacja obywatelska odpowiedzialność za stan i rozwój całej społeczności jako dobra wspólnego. Od dawna znane są zależności pomiędzy umiejętnością samoorganizowania się osób i grup dla realizacji nawet drobnych i konkretnych celów, a ich późniejszą zaradnością i przedsiębiorczością przynoszącą trwały rozwój - także gospodarczy. Stwarzanie warunków dla inicjowania oraz wspierania różnorodnych form i instytucji sprzyjających partycypacji jest wyznacznikiem długofalowego, strategicznego rozwoju Krakowa - w perspektywie kilkunastu lat. Chodzi o świadomy proces budowania infrastruktury obywatelskiej Miasta, która stałaby się stabilnym oparciem dla organizacji społecznych współdziałających z samorządem w rozwiązywaniu konkretnych problemów, jak i dla tworzenia wspólnot sąsiedzkich, jako miejsca mającego stwarzać poczucie bezpieczeństwa społecznego.

Władze samorządowe pełnią rolę stymulującą, zarządzają większością podstawowych usług komunalnych, a sprawność administracji jest jednym z podstawowych wskaźników określających zarówno jakość życia mieszkańców, jak i warunki inwestowania. Jakość zarządzania zadaniami publicznymi jest więc bardzo istotnym strategicznie czynnikiem rozwoju, który stwarza całą gamę możliwości - od optymalnego wykorzystywania szans stojących przed Miastem, aż po pogłębianie istniejących zagrożeń.

Podnoszenie jakości zarządzania jest stałym procesem obejmującym nie tylko struktury organizacyjne samorządu i system podnoszenia kompetencji jego pracowników, ale także rozwój, jakość i profesjonalizm instytucji pośredniczących między wszystkimi środowiskami istotnymi dla rozwoju Miasta: biznesowymi, naukowymi, kulturowymi i obywatelskimi. Służyć temu procesowi powinno pogłębianie decentralizacji zadań komunalnych, organizowanie instytucji stale monitorujących sytuację Miasta i jego mieszkańców oraz wdrażanie w życie coraz lepszych narzędzi zarządzania w konkretnych obszarach zadań publicznych.

Rozwój samorządowych dzielnic pomocniczych Krakowa będzie jednym z elementów decentralizacji zarządzania miastem.

W okresie 2005-2019 będzie się dążyć do stopniowego ograniczenia zadłużenia Miasta o połowę w stosunku do stanu z roku 2005 tj. wysokości skumulowanego zadłużenia do 30% dochodów i wysokości rocznych kosztów obsługi długu do 7% dochodów.

CEL STRATEGICZNY II:

□ KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY II-1: Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju Miasta i ład przestrzennego

W obecnej sytuacji planistycznej Miasta i obowiązującym systemie prawnym ustalenie polityki dotyczącej miejscowego planowania przestrzennego jest konieczne dla właściwego rozdysponowania przestrzeni na cele związane z zainwestowaniem. Brak regulacji przestrzennych dotyczących zasad zagospodarowania terenów jest zagrożeniem dla kształtowania porządku przestrzennego i ochrony wartości. Brak planów oznacza rozwój przestrzenny realizowany w sposób przypadkowy, jako wynik wolnej gry o przestrzeń, który

34

może być przyczyną poważnej degradacji wartości i porządku urbanistycznego. Zatem konieczne jest zaprojektowanie takiego procesu sporządzania planów miejscowych, aby były one autentycznym instrumentem realizacji przyjętej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa wizji, a równocześnie zapewniły możliwe skuteczne warunki do realizacji procesów inwestycyjnych.

Konieczne jest kontynuowanie działań związanych z określeniem sposobu zagospodarowania nieruchomości będących własnością miasta Krakowa a planowanych do zbycia. Istotne jest przygotowanie terenów do realizacji inwestycji, m.in. uzyskanie dla nich decyzji o warunkach zabudowy. Niezbędne jest zabezpieczenie środków finansowych na nabywanie terenów w celu tworzenia kompleksów nieruchomości, które mogłyby być skutecznie oferowane potencjalnym inwestorom.

Podstawą rozwoju są inwestycje, ale żeby mogły one zaistnieć, muszą być spełnione odpowiednie warunki. Aby przyciągnąć kapitał zewnętrzny (krajowy i zagraniczny), trzeba przygotować liczne oferty lokalizacji, aktywną promocję gospodarczą, a także stworzyć silny ośrodek gospodarczy oparty na nowoczesnych technologiach. Dodatkowo dla nowej kadry zarządzającej i pracowniczej ważne jest stworzenie warunków spędzania wolnego czasu. Wspieranie najważniejszych dla Krakowa sektorów gospodarki, promowanie Miasta jako terenu inwestycyjnego i obsługa inwestorów są wyzwaniem dla władz Miasta oraz prowadzą do wzrostu konkurencyjności Miasta zarówno w skali regionu i kraju, jak również Europy i świata.

CEL OPERACYJNY H -2: Poprawa dostępności komunikacyjnej

Kraków ma niską przepustowość komunikacyjną, niewystarczającą liczbę miejsc parkingowych, a transport publiczny ulega dekapitalizacji. W mieście, które leży na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych (drogowych, kolejowych, lotniczych) o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, należy powiązać system transportowy miejski z układem regionalnym, krajowym i europejskim. Wiąże się to z kontynuacją budowy obwodnic, dostosowaniem dróg w paneuropejskim korytarzu transportowym do standardów europejskich, wykorzystaniem sieci kolejowej dla potrzeb transportu miejskiego i aglomeracyjnego oraz stworzeniem warunków do rozwoju Portu Lotniczego Balice wraz z jego otoczeniem, jako węzła intermodalnych środków transportu. Priorytetowe znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej ma rozbudowa infrastruktury technicznej obsługi transportu, takiej jak: parkingi, dworce autobusowe, zintegrowane węzły przesiadkowe, subcentra logistyczne oraz system sterowania ruchem. Bardzo istotny jest również rozwój miejskiego transportu zbiorowego oraz poprawa standardu usług komunikacji publicznej i zwiększenie jej roli w celu podniesienia konkurencyjności tej formy transportu w stosunku do komunikacji indywidualnej. Niezwykle istotna jest realizacja zadań inwestycyjnych zapewniających właściwe skomunikowanie terenów rozwojowych, a tym samym wzrost aktywizacji gospodarczej Miasta.

CEL OPERACYJNY H -3: Rozwój infrastruktury technicznej

Realizacja tego celu powinna zmierzać do osiągnięcia sprawnego i efektywnego systemu zaopatrzenia w wodę, gaz, ciepło i energię elektryczną, odprowadzenia, odbioru i utylizacji ścieków, gospodarki odpadami, rozwoju telekomunikacji, rozbudowanej zgodnie z nowymi technologiami. Poszukiwać należy nowych rozwiązań, np. w zakresie geotermii. Działania te wymagają zarówno wdrażania innowacji - powstawania systemów opartych na nowych technologiach, jak i tradycyjnych inwestycji technicznych - rozbudowy, modernizacji i remontów istniejących sieci. Do roku 2010 zakończona zostanie budowa kanalizacji sanitarnej na wschodnich obrzeżach Nowej Huty. W wielu przypadkach sukces uwarunkowany jest nie tylko nowoczesną technologią, ale także wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców. Postrzegany w taki sposób rozwój infrastruktury technicznej jest również jednym

z podstawowych warunków rozwoju przedsiębiorczości oraz poprawy warunków życia w mieście. Zachowana zostanie pełna własność Miasta w strategicznych spółkach komunalnych.

CEL OPERACYJNY II -4: Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych działających na rynku lokalnym stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Są one instytucjami wpływającymi na rozwój gospodarczy, między innymi na wzrost zatrudnienia. W celu wspierania ich rozwoju wskazana jest pomoc przy tworzeniu nowych miejsc pracy, udostępnianie bazy lokalowej dla nowych firm, organizowanie szkoleń dotyczących funkcjonowania podmiotów gospodarczych, doradztwo, prowadzenie obsługi finansowo-księgowej, czy też promocja firm. Nie bez znaczenia jest też funkcjonowanie funduszu poręczeń kredytowych. Pomocne byłoby powołanie inkubatorów przedsiębiorczości, które wspierałyby małe i średnie przedsiębiorstwa oraz działania Urzędu na rzecz usprawnienia bezpośredniej obsługi przedsiębiorców.

Istotnym jest przygotowanie kompleksowego programu pomocowego dla przedsiębiorców, który będzie zakładał - w ramach przepisów i rzeczywistych możliwości -systematyczne wspieranie działalności gospodarczej poprzez obniżki stawek czynszowych w obrębie lokali komunalnych, ułatwienia w pozyskiwaniu tytułów do lokali komunalnych w związku z działalnością gospodarczą oraz inne działania związane z zachętami inwestycyjnymi mogącymi ożywić gospodarczo poszczególne dzielnice.

Konieczne jest realne obniżenie opłaty targowej, opłat za zajęcie pasa drogowego dla obiektów handlowych, a także zwiększenie zamówień publicznych w dziedzinach pracochłonnych, w których realizacja tych zamówień wzmocniłaby drobną przedsiębiorczość (remonty budynków, dróg, chodników, utrzymanie czystości miasta, itp.)

CEL OPERACYJNY II -5: Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy

Konkurencyjny rynek pracy to zarówno korzystne warunki dla pracodawców, jak i pracowników. Działania w tym kierunku powinny polegać na tworzeniu warunków rozwoju inwestycji i powstawania nowych podmiotów gospodarczych oraz zachęcaniu pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy. Z drugiej strony istotna jest dostępność wykwalifikowanej siły roboczej i kadry menedżerskiej (tj. pracowników o wyższym lub specjalistycznym wykształceniu), która może być zachętą dla inwestorów zewnętrznych. Niezbędne jest więc wyzwolenie inicjatywy służącej poprawie posiadanych lub uzyskaniu nowych kwalifikacji zawodowych, a także uelastycznieniu systemu kształcenia na wyższych uczelniach. W interesie władz lokalnych jest także wspieranie przedsiębiorczości, co gwarantuje wzrost aktywności społecznej oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

CEL OPERACYJNY II -6: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta

Potencjał turystyczny Krakowa (znany ośrodek kultury i sztuki, bogate dziedzictwo kulturowe, wysoka ranga środowiska artystycznego) nie jest w pełni wykorzystywany. Do zwiększenia wykorzystania przyczyni się stworzenie odpowiednich warunków materialnych i instytucjonalnych rozwoju kultury oraz aktywna promocja Miasta (wydarzenia kulturalne, zabytki) na rynkach krajowych i zagranicznych. Atrakcyjność turystyczna Miasta zostanie także zwiększona przez zapewnienie odpowiedniej bazy koncertowo-kongresowej i poprawę wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Postawić należy na dynamiczny rozwój turystyki oraz rozwój sfery związanych z tym usług. Przesłaniem powinno być potraktowanie turystyki jako kategorii ekonomicznej oraz dochodowej dziedziny gospodarki Miasta, w którą można i trzeba inwestować. Rozwój turystyki finansowany będzie m.in. z opłaty miejscowej pobieranej na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

CEL STRATEGICZNY III:

□ KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

CEL OPERACYJNY III-1: Poprawa warunków funkcjonowania krakowskiego ośrodka naukowego

Tradycje krakowskiego ośrodka naukowego, bez wątpienia jednego z najważniejszych w kraju, zobowiązują do działań umacniających i poprawiających jego funkcjonowanie. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe przez: nowe inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy bądź modernizacji uczelni krakowskich, zwiększanie możliwości prowadzenia badań naukowych na szeroką skalę, organizowanie konferencji i sympozjów naukowych (wymiana specjalistycznej wiedzy i doświadczeń). Konieczna jest integracja środowiska naukowego Miasta, jak również współpraca i lepsza koordynacja działań na poziomie krajowym i europejskim. Każda inicjatywa międzyuczelnianych programów naukowych i tworzenia nowych struktur badawczych zasługuje na wsparcie władz samorządowych, gdyż wzmacnia pozycję Krakowa jako uznanego ośrodka naukowego. Znaczenie rozwiniętej, dobrze wyposażonej bazy naukowo-badawczej jest oczywiste dla stworzenia konkurencyjnej gospodarki.

CEL OPERACYJNY III -2: Wspieranie instytucji współpracy nauki z gospodarką

Kraków jest bardzo specyficznym Miastem, w którym nauka, kultura i gospodarka w naturalny sposób przenikają się i uzupełniają. Czerpanie wzajemnych korzyści z tych wpływów przez przedstawicieli wszystkich trzech środowisk jest w Krakowie dość przypadkowe i nieskoordynowane, co uniemożliwia efekt synergiczny. Nauka i kultura powinny przyciągać potencjalnych inwestorów, którzy będą korzystać z badań naukowych prowadzonych na uczelniach oraz wykorzystywać bogatą ofertę kulturalną Miasta. Dlatego też uzasadnione jest stworzenie warunków do powstania sieci współpracy pomiędzy tymi instytucjami. Współdziałanie instytucji kultury, nauki i gospodarki oraz organizacji pozarządowych przyczyni się do lepszego wykorzystania możliwości twórczych, organizacyjnych i finansowych np. stworzenia centrów nowoczesnej sztuki, korzystających z zaawansowanych technologii (m.in. obróbka cyfrowa).

Jednym z warunków rozwoju gospodarki jest jej innowacyjność, zdolność wdrażania nowych technologii, przenoszenie wiedzy (know-how), wdrażanie nowych rozwiązań. Kraków jest silnym ośrodkiem naukowym, w którym działa wiele instytucji badawczo-rozwojowych, nie powiązanych jednak z gospodarką. Potencjał naukowy i technologiczny nie jest w wystarczającym stopniu wykorzystywany w przedsiębiorstwach. Stworzenie sieci takich powiązań stanowi poważne wyzwanie dla władz samorządowych. Konieczne jest stworzenie warunków i zachęt do nawiązania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, uczelniami, ośrodkami badawczymi i instytucjami transferu wiedzy i technologii dotyczącej wspólnego przygotowywania, dofinansowania i wdrażania projektów. Gmina Kraków zainicjuje i będzie wspierać taką współpracę pomiędzy krakowskimi uczelniami a MPEC i innymi podmiotami w zakresie projektowania i uruchomienia w Krakowie zakładu geotermalnego, realizując tym samym także inne cele, w tym związane z ochroną środowiska przyrodniczego.

Istotne jest zapewnienie odpowiedniej bazy technicznej do rozwoju sektora wysokich technologii (rozwój Krakowskiego Parku Technologicznego).

37

CEL OPERACYJNY III -3: Zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym rewitalizacja zespołów zabytkowych Miasta

Dziedzictwo kulturowe Krakowa stanowi jego najważniejszy atut. Zespoły zabytkowe determinują jego wizerunek, nadają mu specyficzny klimat i stanowią znak rozpoznawczy. Dlatego też konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do zachowania dziedzictwa kulturowego. Przyczyni się to do podniesienia rangi turystycznej Miasta jako jednego z ważniejszych ośrodków Europy oraz do wzmocnienia (zakorzenienia) świadomości kulturowej wśród młodzieży. Istotnym elementem działań zmierzających do realizacji tego celu jest rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów zabytkowych Miasta, poszczególnych

obiektów oraz całego historycznego układu urbanistycznego, uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz promocja Miasta jako europejskiej stolicy kultury. Istotnym jest, aby substancja zabytkowa Krakowa była ożywiona wydarzeniami kulturalnymi (widowiska typu "światło i dźwięk", spektakle historyczne). Wskazane jest też prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej poprzez wydawnictwa naukowe, popularnonaukowe, turystyczne i albumowe dotyczące historii Miasta i regionu oraz jego zabytków.

Na równi z działaniami rewitalizującymi substancję materialną i kulturową zabytkowych zespołów urbanistycznych Starego Miasta, Kazimierza i Starego Podgórze, podjąć należy rewitalizację zabytkowego zespołu urbanistycznego Nowej Huty, jako działanie równoległe, choć na innej płaszczyźnie, z rewitalizacją przemysłowego obszaru Kraków-Wschód. Zatem aktualna winna stać się rehabilitacja zabudowy z lat 1949-1960 wraz z przywróceniem terenów rekreacyjnych wokół tej zabudowy (ogródki jordanowskie, mini boiska wielofunkcyjne). W kategoriach ochrony dziedzictwa narodowego należy postrzegać działania na rzecz ochrony, utrzymania i modernizacji zabytkowej już części mieszkalnej Nowej Huty, wymagającej pilnych prac remontowo-inwestycyjnych (Plac Centralny, Aleja Róż, plac przy Poczcie Polskiej w os. Willowym, ul. Klasztorna - to tylko przykłady). Jednocześnie rewitalizacji wymagają parki: Park Ratuszowy, Park Szwedzki, część Parku Żeromskiego. Ważnym jest utworzenie Parku Kulturowego Dolina Dłubni, obejmującego Zalew Nowohucki, Kopiec Wandy, Fort Mogiła i Opactwo Mogiła, jak też zagospodarowanie obszaru „Łąki Nowohuckie”. Aktualnym także powinno stać się podjęcie idei utworzenia Muzeum Nowej Huty, które zajmie się działalnością kulturalno-edukacyjną i dokumentacyjną w obszarze Nowej Huty, jak też podjęcie utworzenia „Centrum Kultury Socrealizmu”. Odpowiednich starań wymaga doprowadzenie do uznania Nowej Huty za pomnik historii i wpisania jej na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO, co będzie realizacją podjętej przez Radę Miasta Krakowa uchwały w tym przedmiocie.

Podobnie, idea stworzenia Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie, przy kompleksie komercyjnym Krakowskiego Centrum Komunikacyjnego, będzie elementem wiążącym nowoczesność z kulturalną funkcją miasta.

CEL OPERACYJNY III -4: Tworzenie warunków materialnych i instytucjonalnych dla rozwoju kultury

Kraków jest Miastem o bogatym życiu kulturalnym, o czym świadczy choćby liczba teatrów, grup teatralnych, instytucji muzycznych, muzeów, bibliotek, centrów kultury, kin i różnorodnych wydarzeń kulturalnych oraz zespół zabytków Miasta należących do najcenniejszych w Europie. Wzmacnianie pozycji Krakowa jako centrum kulturalnego wymaga zwiększenia zaangażowania władz Miasta w realizację projektów artystycznych, wspieranie działalności instytucji i placówek kultury, wspieranie działalności środowisk twórczych, wymaga też rekonstrukcji i modernizacji bazy materialnej. Zwiększy się ofertę bezpłatnych zajęć w domach i ośrodkach kultury dla dzieci, młodzieży i osób starszych, zwłaszcza blisko ich miejsca zamieszkania i wspierać się będzie integrację sąsiedzką. Konieczna jest również rozbudowa infrastruktury widowiskowo-koncertowej w celu organizowania większej liczby

38

impresz kulturalnych o wysokiej randze. Ważne jest ponadto podtrzymywanie i rozwijanie kontaktów międzynarodowych, w tym współpracy z miastami partnerskimi.

CEL OPERACYJNY III -5: Tworzenie warunków dla lokalizacji central i przedstawicielstw organizacji krajowych i międzynarodowych

Istotnym działaniem w tej kwestii jest wprowadzenie wyspecjalizowanych usług o znaczeniu ponadlokalnym, regionalnym i międzynarodowym, obejmujących obsługę biznesu, usługi handlowe, działalność hotelową i gastronomiczną. Dzięki temu nastąpi wzmocnienie kondycji gospodarczej Miasta oraz wzrośnie jego pozycja jako ośrodka o

nowoczesnym i europejskim wizerunku. Dogodne warunki przestrzenne (oferty lokalowe i gruntowe, dostępność komunikacyjna), gospodarcze (sieć współpracy pomiędzy władzami, instytucjami nauki i biznesu, rozwinięty sektor wysokich technologii, konkurencyjny rynek pracy), a zwłaszcza społeczne (bogata oferta kulturalna, wysoka jakość kształcenia) pozwolą na lokalizowanie instytucji krajowych i międzynarodowych. Nie bez znaczenia jest również istnienie zaplecza rekreacyjnego i edukacyjnego dla pracowników firm zagranicznych i ich rodzin (przedszkola i szkoły dla dzieci pracowników zagranicznych, pola golfowe i korty do squasha).

CEL OPERACYJNY III -6: Tworzenie warunków rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji

Społeczna rola sportu jest w Krakowie postrzegana nie tylko jako sfera konsumpcji kulturalnej, rozrywkowej czy wypoczynkowej, prowadząca do rozwoju, kształtowania i utrzymania zdrowia oraz sił biologicznych, lecz również jako skuteczne narzędzie promocyjne Miasta na arenie międzynarodowej.

Działania władz Miasta ukierunkowane są na realizację inwestycji dotyczących obiektów sportowych, w tym o znaczeniu strategicznym dla Miasta, spełniających wymogi międzynarodowych federacji sportowych (hala wielofunkcyjna, stadiony piłkarskie).

Bezpieczne, komfortowe i zapewniające kibicom wysoki standard widowiskowości obiekty sportowe wraz z towarzyszącą im infrastrukturą wpływają na propagowanie kultury fizycznej i sportu w społeczeństwie. Stworzenie odpowiedniej bazy terenów, urządzeń i obiektów sportowych jest także wyjątkową szansą rozwoju kulturowego i społeczno-gospodarczego Krakowa.

Tworzenie nowoczesnej bazy sportowej nie może dotyczyć tylko sportu wyczynowego, wysokokwalifikowanego, lecz także sportu amatorskiego, o zapleczu umożliwiającym także powszechne uprawianie kultury fizycznej. Modernizacja stadionów sportowych powinna objąć zatem obiekty największych klubów sportowych: „Wisły”, „Cracovii”, „Hutnika”, ale także mniejszych, jak przykładowo „Juwenii”, „Garbarni”, „Krakusa”. Podobnie obok budowy reprezentacyjnej - i niezbędnej w mieście - Hali Widowiskowo-Sportowej, konieczny jest rozwój bazy powszechnie dostępnej, w szczególności modernizacja hal sportowych, jak hali przy ul. Ptaszyckiego, na Suchych Stawach, jak też budowa na terenie miasta wielofunkcyjnych boisk sportowych (przy placówkach oświatowych, młodzieżowych domach kultury, klubach sportowych oraz na osiedlach, przy współpracy ze spółdzielniami mieszkaniowymi oraz wspólnotami mieszkaniowymi). Ważnym jest rozbudowa zaplecza szkoleniowo-treningowego, w tym realizacja Piłkarskiego Centrum Treningowo-Hotelowego na Suchych Stawach.

Kraków posiada wysoko wykwalifikowaną i zaangażowaną kadrę szkoleniową oraz rozbudowaną sieć instytucji kultury fizycznej. Z drugiej strony, boryka się z niedostatecznie

39

rozwiniętą i zdekapitalizowaną bazą sportowo-rekreacyjną. Wypełniając obowiązki ustawowe, Miasto popularyzuje rekreację ruchową, organizuje zajęcia, zawody i imprezy sportowo-rekreacyjne, wspiera szkolenia kadry instruktorów, tworzy, utrzymuje i udostępnia bazę sportowo-rekreacyjną. W celu stworzenia i poprawy warunków dla aktywnych form spędzania wolnego czasu w Krakowie należy rozbudować bazę rekreacyjno-sportową (boiska osiedlowe, hale sportowe, ścieżki rowerowe) oraz wzbogacić ofertę zajęć młodzieżowych centrów kultury. Pamiętać należy także o dorosłych mieszkańcach - o stworzeniu dla nich miejsc rekreacji i wypoczynku. Niezbędne jest utrzymanie istniejących w mieście terenów zieleni (m.in. parków, zieleńców miejskich, Bulwarów Wiślanych) oraz urządzenie parków na terenach na ten cel przeznaczonych.

5. PROGRAMY SEKTOROWE

Dla realizacji celów operacyjnych przyjmuje się, jako niezbędne, niżej zestawione programy

sektorowe. Są to programy zarówno już obowiązujące i realizowane, jak też znajdujące się w trakcie przygotowywania oraz programy nowe, do podjęcia.

W zestawieniu każdy z programów jako podstawowy występuje tylko raz, natomiast może być powtarzany przy różnych celach, jako wspierający. Układ ten jest umowny, szczególnie dla programów równie ważnych dla realizacji wielu celów (np. współpracy zagranicznej, integracji europejskiej, promocji miasta).

Programy realizujące cel strategiczny III-7 dotyczą metody realizacji wszystkich programów (Program rozwoju samorządności lokalnej i obywatelskiej partycypacji w zarządzaniu miastem oraz Program podnoszenia jakości usług publicznych), jak też zabezpieczenia warunków dla tej realizacji (Założenia wieloletniej polityki finansowej miasta) - w tym znaczeniu odnoszą się do każdego z określonych w Strategii celów operacyjnych.

CEL STRATEGICZNY I: KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

Nazwa programu

Status

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-1: Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Programy podstawowe

- Program ochrony środowiska i stanowiący jego element Plan gospodarki odpadami dla Miasta Krakowa - plan na lata 2004-2007 oraz perspektywa na lata 2008-2011
- Program gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Kraków
- Plan strategiczny Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie na lata 2004-2008

Programy wspierające

- Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
- Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Program rewitalizacji terenów poprzemysłowych
- Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych

przygotowywany

uchwała RMK uchwała Sp.z o.o.

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-2: Poszerzanie zakresu i dostępności edukacji dla wszystkich grup wiekowych oraz

podnoszenie jej jakości

Programy podstawowe

- Informacja o sytuacji w oświacie na terenie Miasta Krakowa
- Program zarządzania oświatą miasta Krakowa w latach 2007-2010

Programy wspierające

- Program rozwoju i wspierania sportu, kultury fizycznej i rekreacji w Krakowie na lata 2005-2008

uchwała RMK planowany

41 KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-3: Poprawienie poczucia bezpieczeństwa publicznego

Programy podstawowe

- Program poprawy bezpieczeństwa dla Miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków”
- Wieloletni miejski program przeciwdziałania przestępczości młodzieży
- Plan intensyfikacji działań Straży Miejskiej Miasta Krakowa w latach 2004-2006
- Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa
- Program profilaktyki przeciwpożarowej obiektów Gminy Miejskiej Kraków

Programy wspierające

- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005

uchwała RMK uchwała RMK uchwała RMK uchwała RMK przygotowywany

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-4: Rozwój mieszkalnictwa i rewitalizacja terenów zdegradowanych

Programy podstawowe

- Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków

- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Krakowa na lata 2002-2006

- Program termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków
- Program rehabilitacji zabudowy blokowej osiedli na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Programy wspierające

- Kierunki działania PMK w zakresie organizowania, realizacji i dofinansowywania lokalnych inicjatyw inwestycyjnych

- Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych
- Program rewitalizacji i zabytkowych zespołów urbanistycznych
- Program integracji europejskiej Krakowa

uchwała RMK uchwała RMK

planowany planowany

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I -5: Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego

Programy podstawowe

- Miejski program ochrony zdrowia „Zdrowy Kraków 2004-2006”
- Miejski program profilaktyki i promocji i zdrowia „Zdrowy Kraków 2004-2006”
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005

Programy wspierające

- Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
- Program rozwoju i wspierania sportu, kultury fizycznej i rekreacji w Krakowie na lata 2005-2008
- Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013

uchwała RMK uchwała RMK uchwała RMK

42 KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I -6: Zapewnienie ochrony statusu i warunków bytowych rodziny

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-7: Tworzenie warunków udziału w rozwoju społeczności osobom i

grupom

zagrożonym wykluczeniem

Programy podstawowe

- Powiatowy program działania na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2004-2006
- Gminny i powiatowy program pomocy społecznej na lata 2004-2006

Programy wspierające

- Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
- Program rozwoju ekonomii społecznej, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej na krakowskim rynku pracy
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005

uchwała RMK uchwała RMK

KRAKÓW MIASTEM PRZYJAZNYM RODZINIE, ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY I-8: Rozwój samorządności lokalnej i doskonalenie metod zarządzania, zwiększenie świadomości obywatelskiej i zainteresowania życiem miasta

Programy podstawowe

- Program rozwoju samorządności lokalnej i obywatelskiej partycypacji w zarządzaniu miastem
- Program podnoszenia jakości usług publicznych
- Założenia wieloletniej polityki finansowej miasta

Programy wspierające

- Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
- Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa
- Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków
- Program integracji europejskiej Krakowa
- Program gospodarowania mieniem komunalnym
- Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006

planowany

planowany planowany

CEL STRATEGICZNY II: KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

<i>Nazwa programu</i>	<i>Status</i>
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI CEL OPERACYJNY II -1: Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju miasta i ład przestrzennego	
Programy podstawowe: ■ Informacja nt. założeń wieloletniego programu sporządzania planów miejscowych ■ Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ■ Program rewitalizacji terenów poprzemysłowych ■ Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych ■ Program gospodarowania mieniem komunalnym	uchwała RMK przygotowywany planowany planowany planowany

43 KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY II -2: Poprawa dostępności komunikacyjnej

Programy podstawowe

- Plan strategiczny MPK S.A. w Krakowie na lata 1995-2005
- Program modernizacji i rozwoju układu drogowego oraz systemów sterowania ruchem
- Polityka transportowa dla Krakowa wraz z polityką parkingową
- Zintegrowany plan rozwoju transportu publicznego dla Krakowa
- Wieloletni plan działalności Spółki MPK S.A. w Krakowie

Programy wspierające

- Program integracji europejskiej Krakowa

uchwała S.A. planowany przygotowywany uchwała RMK planowany

KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI **CEL OPERACYJNY II -3:**

Rozwój infrastruktury technicznej

Programy podstawowe

- Kierunki działania PMK w zakresie organizowania, realizacji i dofinansowywania lokalnych inicjatyw inwestycyjnych
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych MPWiK S.A. w Krakowie na lata 2004-2013
- Program „Woda dla wszystkich”
- Kierunki polityki rozbudowy, modernizacji i eksploatacji systemu odwodnienia terenów miasta
- Polityka inwestycji i cementarnych Miasta Krakowa na lata 1999- 2018
- Plan strategiczny MPEC S.A. w Krakowie na lata 1996-2005
- Założenia do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
- Program Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Krakowa
- Plan rozwoju MPEC S.A. w Krakowie w zakresie zaspakajania obecnego i przyszłego zapotrzebowania na ciepło

Programy wspierające

- Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa
- Program integracji europejskiej Krakowa
- Program gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Kraków
- Plan strategiczny Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie na lata 2004-2008

KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY II -4: Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości

uchwała RMK uchwała RMK

uchwała RMK uchwała RMK

uchwała RMK uchwała RMK uchwała RMK

planowany uchwała S.A.

Programy podstawowe

- Program wspierania rozwoju przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie

uchwała RMK

KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY II -5: Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy

Programy podstawowe

Program rozwoju ekonomii społecznej, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji i zawodowej na krakowskim rynku pracy

Programy wspierające

- Program wspierania rozwoju przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie
- przygotowywany

44

■ Program integracji europejskiej Krakowa	
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI	
CEL OPERACYJNY II -6: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta	
Programy podstawowe	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Strategia Promocji i Krakowa na lata 2004-2006 ■ Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013 	uchwała RMK planowany
Programy wspierające	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku Publicznego ■ Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa ■ Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków ■ Program integracji europejskiej Krakowa ■ Program rozwoju i wspierania sportu, kultury fizycznej i rekreacji w Krakowie na lata 2005-2008 ■ Program współpracy z realizatorami krakowskich festiwali i tradycyjnych imprez Miejskich 	-

CEL STRATEGICZNY III: KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

Nazwa programu	Status
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III-1: Poprawa warunków funkcjonowania krakowskiego ośrodka naukowego	
Programy podstawowe	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Program udziału miasta w zabezpieczaniu warunków działania krakowskiego ośrodka naukowego 	planowany
Programy wspierające	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Program rozwoju instytucji transferu wiedzy i technologii ■ Program integracji europejskiej Krakowa 	-
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III -2: Wspieranie instytucji współpracy nauki z gospodarką	
Programy podstawowe	

<ul style="list-style-type: none"> ■ Program rozwoju instytucji transferu wiedzy i technologii Programy wspierające	planowany
<ul style="list-style-type: none"> ■ Program udziału miasta w zabezpieczeniu warunków działania krakowskiego ośrodka naukowego 	
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III -3: Zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym rewitalizacja zespołów zabytkowych miasta	
Programy podstawowe	planowany
<ul style="list-style-type: none"> ■ Program rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych 	
45	
Programy wspierające <ul style="list-style-type: none"> ■ Strategia Promocji i Krakowa na lata 2004-2006 ■ Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych ■ Program integracji europejskiej Krakowa 	-
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III -4: Tworzenie warunków materialnych i instytucjonalnych dla rozwoju kultury	
Programy podstawowe <ul style="list-style-type: none"> ■ Program współpracy z realizatorami krakowskich festiwali i tradycyjnych imprez miejskich ■ Program mecenatu artystycznego i usług publicznych w zakresie kultury Programy wspierające <ul style="list-style-type: none"> ■ Program integracji europejskiej Krakowa 	przygotowywany przygotowywany
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III -5: Tworzenie warunków do lokalizacji central i przedstawicielstw organizacji krajowych i międzynarodowych	
Programy podstawowe <ul style="list-style-type: none"> ■ Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa ■ Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków ■ Program integracji europejskiej Krakowa Programy wspierające <ul style="list-style-type: none"> ■ Strategia Promocji i Krakowa na lata 2004-2006 	uchwała RMK planowany przygotowywany
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU CEL OPERACYJNY III -6: Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji	

Programy podstawowe ■ Program rozwoju i wspierania sportu, kultury fizycznej i rekreacji w Krakowie na lata 2005-2008 Programy wspierające ■ Strategia Promocji i Krakowa na lata 2004-2006	planowany
---	-----------

46

6. ZADANIA - PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE

1/ KATALOG PROJEKTÓW

Katalog najistotniejszych dla rozwoju Krakowa projektów inwestycyjnych znajduje umocowanie w programach sektorowych. Zawiera projekty w części już realizowane, w części przygotowywane, w pozostałym zakresie do podjęcia. Obejmuje niezbędne dla prawidłowego rozwoju Krakowa przedsięwzięcia inwestycyjne, których realizatorami są lub będą różne podmioty, nie tylko samorząd miasta.

(W katalogu kolejność sektorów oraz w ich obrębie projektów ma znaczenie tylko porządkujące).

System transportowy

Zadania metropolitalne
Rozbudowa i modernizacja lotniska Balice
Rozbudowa i modernizacja Krakowskiego Węzła Drogowego
Budowa węzła „Radzikowskiego”
Połączenie węzła „Radzikowskiego” drogi krajowej 79 z węzłem „Modlnica” drogi krajowej 94
Połączenie węzła „Modlnica” z węzłem „Okulickiego - Łowińskiego” krajowej drogi ekspresowej S-7 (<i>północne obejście miasta</i>)
Budowa krajowej drogi ekspresowej S-7 od węzła „Szczepanowice” do węzła „Bieżanów” autostrady A-4, w tym Trasa Nowohucka
Budowa autostrady A-4: Kraków - Tarnów, w tym odcinek: węzeł „Wielicka” - węzeł „Bieżanów”
Połączenie drogi krajowej 4 z węzłem „Bieżanów”
Rozbudowa i modernizacja dróg krajowych: nr 4 i 7
Budowa Regionalnego Dworca Autobusowego (KCK*)
Rozbudowa i modernizacja Krakowskiego Węzła Kolejowego
Dokończenie budowy dworca podziemnego Kraków Główny (KCK)
Modernizacja linii kolejowej Katowice - Kraków - Tarnów według standardów linii międzynarodowej E-30
Modernizacja linii kolejowej Warszawa - Kraków, odcinek Kozłów - Tunel - Kraków, jako odgałęzienia linii międzynarodowej E-65
<i>Realizacja podsystemu Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej, w tym:</i>
Modernizacja odcinka linii kolejowej Balice - Kraków Dworzec Główny
Budowa łącznicy Zabłocie - Krzemionki
Budowa przystanków kolejowych wraz z infrastrukturą integrującą podsystemy transportu
Rozwój transportu rzeczno-żeglarskiego na Wiśle (odcinek Kraków - Oświęcim)

Centrum Logistyczne „Branice” wraz z połączeniem drogowym węzła Kocmyrzowska - Łowińskiego do ul. Igołomskiej (po wschodniej stronie Huty)

*KCK - Krakowskie Centrum Komunikacyjne

47 Zadania miasta

Poprawa bezpieczeństwa ruchu

Budowa układu drogowego na terenie KCK

Budowa systemu sterowania ruchem

Budowa układów obwodnicowych (III obwodnica)

Trasa Ciepłownicza odcinek ul. Lipska - ul. Nowohucka

Trasa Nowopłazowska odcinek ul. Wielicka - ul. Lipska

Trasa Łagiewnicka odcinek ul. Grota Roweckiego - ul. Witosa

Trasa Pychowicka odcinek ul. ks. Józefa - ul. Grota Roweckiego

Trasa Zwierzyniecka odcinek ul. Armii Krajowej - ul. ks. Józefa (tunel)

Budowa nowych linii tramwajowych

Krakowski Szybki Tramwaj; linia N-S, I-etap: Kurdwanów - KCK -

ul. Kamienna - Krowdrza Górka

węzeł Basztowa/Westerplatte/Lubicz z ciągiem ul. Pawiej i Nowej Pawiej, do pętli Kamienna

ul. Kapelanka/ul. Brożka do III Kampusu UJ

Krakowski Szybki Tramwaj; linia N-S, II-etap: ul. Wielicka -plk R.Kuklińskiego - Most Kotlarski - Rondo

Grzegórzeckie

Pętla Rakowicka - Prądnik Czerwony - Mistrzejowice

Salwator - Trasa Zwierzyniecka

ul. Kamienna - al. Słowackiego - pl. Inwalidów

Skomunikowanie terenów rozwojowych (budowa głównych ciągów radialnych)

Rozbudowa Trasy Skotnickiej (odcinek Kapelanka/Brożka - węzeł autostrady A-4 w Sidzinie)

Rozbudowa Trasy Płazowskiej (odcinek ul. Nowohucka - Trasa Nowohucka)

Rozbudowa ul. Igołomskiej na odcinku od skrzyżowania z Trasą Nowohucką do granic miasta

Budowa Trasy Balickiej (połączenie ul. Armii Krajowej z lotniskiem)

Budowa Trasy Galicyjskiej (odcinek projektowanej ul. Cz. Miłosza - al. 29-

Listopada)

Poprawa układu komunikacyjnego

Budowa ul. Cz. Miłosza odc. W. Stwosza - ul. Doktora Twardego

Połączenie al. 29-Listopada z ul. Strzelców

Estakada ul. Lublańska - al. Bora-Komorowskiego Przedłużenie ul. Meissnera do al. Pokoju/ul. Nowohuckiej

Rondo Ofiar Katynia - przebudowa wraz z budową estakady W-Z i tunelem N-S

Budowa i przebudowa ulic lokalnych wraz z oświetleniem

Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych

Modernizacja torowisk tramwajowych i modernizacja podstacji trakcyjnych

Budowa terminali autobusowych

Budowa wydzielonych pasów autobusowych i autobusowo-tramwajowych

Modernizacja taboru tramwajowego i autobusowego Budowa parkingów podziemnych i naziemnych

48

Infrastruktura techniczna

Zadania metropolitalne

Ochrona przeciwpowodziowa

Podwyższenie bulwarów i obwałowań wiślanych: odcinek stopień Kościuszko - stopień Przewóz

Budowa zapory i zbiornika Świnna Poręba

Budowa polderów przedkrakowskich

Budowa Kanału Krakowskiego

Regulacja i modernizacja ważniejszych dopływów Wisły

Budowa Zakładu Przekształcenia Odpadów Komunalnych wraz z Zakładem Segregacji

Modernizacja i rozbudowa systemu elektroenergetycznego

Modernizacja i rozbudowa systemu gazowniczego

Rozbudowa systemu infrastruktury telekomunikacyjnej, rozwój systemów komórkowych oraz

systemów dostępu do internetu

Zadania miasta

Program gospodarki odpadami, w tym budowa Zakładu Segregacji i Kompostowni

Program zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków

Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni Płaszów wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi

Budowa kolektora Dolnej Terasy Wisły Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego Rozbudowa i modernizacja systemu odwodnienia Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę Rozbudowa cmentarzy komunalnych i budowa spopieliarni zwłok Modernizacja i rozbudowa systemu ciepłowniczego miasta

Ochrona środowiska - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym budowa zakładu geotermalnego

Ochrona i kształtowanie zieleni miejskiej

49

Dalsze zadania o znaczeniu metropolitalnym oraz miejskim

Aktywizacja gospodarcza

Rewitalizacja obszaru Kraków-Wschód

Rewitalizacja obszaru Zabłocia

Rewitalizacja obszaru Płaszowa

Rewitalizacja obszaru Bonarki

Aktywizacja gospodarcza rejonu Balic

Budowa Centrum Wystawienniczo-Targowego

Aktywizacja naukowo-technologiczna.

Rozbudowa III Kampusu UJ w Pychowicach

Budowa II Kampusu AGH w Mydlnikach

Rozwój Parku Technologicznego w Pychowicach

Rozwój Parku Technologicznego w Czyżynach

Rozwój Parku Technologicznego w Branicach

Budowa Centrum Kongresowo-Wystawienniczego

Utworzenie z instytucjami akademickimi inkubatorów przedsiębiorczości

Kultura i dziedzictwo kulturowe

Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Kazimierza

Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Starego Podgórze

Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Nowej Huty

Utworzenie Parku Kulturowego "Lotnisko w Czyżynach"

Utworzenie Parku Kulturowego "Zwierzynieckiego"

Utworzenie Parku Kulturowego "Krzemionki Podgórskie"

Utworzenie Parku Kulturowego "Bodzów-Kostrze"

Utworzenie Parku Kulturowego "Stare Miasto"

Utworzenie Parku Kulturowego „Dolina Dłubni"

Rewitalizacja i zagospodarowanie zabytkowych obiektów techniki

Rewitalizacja i zagospodarowanie Bulwarów Wisły

Utworzenie Centrum „Kwartał św. Wawrzyńca"

Rozbudowa Opery Krakowskiej

Rewitalizacja i zagospodarowanie Zespołu Fortecznego dawnej Twierdzy Kraków

Rewitalizacja Parku Strzeleckiego

Rewitalizacja Parku Kościuszki

Rewitalizacja Parku Decjusza

Iluminacja zabytków Krakowa

50 Rewaloryzacja i konserwacja obiektów Śródmieścia w obrębie Plant

Wzmocnienie sieci muzealnej i wystawienniczej (Muzeum Sztuki Współczesnej, Oddziały Muzeum

Historycznego Miasta Krakowa: Muzeum Nowej Huty oraz Kraków Przedlokacyjny, Bunkier Sztuki)

Centrum Muzyki Kameralnej Capellae Cracoviensis

Edukacja

Budowa szkolnych obiektów sportowych Informatyzacja systemu edukacji

Budowa przedszkoli i adaptacja na ten cel pomieszczeń w obiektach gminnych na terenie Podgórza
 Modernizacja wraz z podnoszeniem standardu wyposażenia istniejących placówek
 Likwidacja barier architektonicznych

Mieszkalnictwo

Rehabilitacja zabudowy blokowej z lat 1960-1980 Zaspokojenie niezbędnych potrzeb mieszkaniowych przez gminę Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa

Turystyka, sport, rekreacja Budowa Wielofunkcyjnej Hali Widowiskowo-Sportowej Modernizacja krakowskich stadionów sportowych

Utworzenie Krakowskiego Ośrodka Sportów Wodnych (rozbudowa Toru Kajakarstwa Górskiego)

Budowa Piłkarskiego Centrum Treningowo-Hotelowego na Suchych Stawach

Modernizacja Miejskiego Parku i Ogrodu Zoologicznego

Utworzenie Parku „Płaszów-Ogród”

Utworzenie Parku „Rozrywka”

Utworzenie Parku „Drwinka”

Zagospodarowanie obszaru „Przyłasek Rusiecki”

Zagospodarowanie obszaru „Zakrzówek”

Zagospodarowanie obszaru „Bagry”

Zagospodarowanie obszaru „Łąki Nowohuckie”

Rozwój Uzdrowiska Swoszowice

Rozwój Zakładu Przyrodoleczniczego "Mateczny"

Utworzenie Sieci Informacji Miejskiej

Zarządzanie i informacja Utworzenie Samorządowego Centrum Administracyjnego Rozwój systemu informacji przestrzennej

E-Kraków. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej usprawniającej zarządzanie aglomeracją miejską
 51

2/ PRONOWIZOWANE KOSZTY ZADAŃ MIEJSKICH

W przypadku projektów miejskich, tam gdzie możliwe jest dokonanie stosownego przybliżenia, dokonano oszacowania kosztów przedsięwzięcia. Dla projektów złożonych, wielozadaniowych (np. rewitalizacja obszarów poprzemysłowych, rewitalizacja zabytkowych zespołów urbanistycznych, rehabilitacja zabudowy blokowej z lat 1960-1980, tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa), w których zadania szczegółowe nie zostały jeszcze zidentyfikowane i uszczegółowione, oszacowanie to będzie dokonywane wraz z powstawaniem dotyczących tych przedsięwzięć programów sektorowych, przewidzianych w Strategii Rozwoju Krakowa. Podobnie oszacowanie pojedynczych zadań, które jeszcze nie weszły w fazę wstępnego projektu (np. niektóre parki miejskie, parki kulturowe, obszary rekreacyjne), będzie możliwe po konkretyzacji koncepcji wyjściowej.

ZADANIA MIASTA	SZACUNKOWY KOSZT (MLN ZŁ.)
Poprawa bezpieczeństwa ruchu	150
Budowa układu drogowego na terenie KCK	50
Budowa systemu sterowania ruchem	300
Budowa układów obwodnicowych (III obwodnica)	1335
Trasa Ciepłownicza odcinek ul. Lipska - ul. Nowohucka	220
Trasa Nowopłaszowska odcinek ul. Wielicka - ul. Lipska	185
Trasa Łagiewnicka odcinek ul. Grota Roweckiego - ul. Witosa	160
Trasa Pychowicka odcinek ul. ks. Józefa - ul. Grota Roweckiego	200
Trasa Zwierzyniecka odcinek ul. Armii Krajowej - ul. ks. Józefa (tunel)	570
Budowa nowych linii tramwajowych	545
Krakowski Szybki Tramwaj; linia N-S, I-etap: Kurdwanów - KCK -ul. Kamienna - Krowodrza Górka	200
węzeł Basztowa/Westerplatte/Lubicz z ciągiem ul. Pawiej i Nowej Pawiej, do pętli Kamienna	15
ul. Kapelanka/ul. Brożka do III Kampusu UJ	70

Krakowski Szybki Tramwaj; linia N-S, II-etap: ul. Wielicka -plk R.Kuklińskiego - Most Kotlarski - Rondo Grzegórzeckie	100
Pętla Rakowicka - Prądnik Czerwony - Mistrzejowice	75
Salwator - Trasa Zwierzyniecka	55
ul. Kamienna - al. Słowackiego - pl. Inwalidów	30
Skomunikowanie terenów rozwojowych (budowa głównych ciągów radialnych)	870
Rozbudowa Trasy Skotnickiej (odcinek Kapelanka/Brozka - węzeł autostrady A-4 w Sidzinie)	160
Rozbudowa Trasy Płaszowskiej (odcinek ul. Nowohucka - Trasa Nowohucka)	170
Rozbudowa ul. Igołomskiej na odcinku od skrzyżowania z Trasą Nowohucką do granic miasta	260
Budowa Trasy Balickiej (połączenie ul. Armii Krajowej z lotniskiem)	180
Budowa Trasy Galicyjskiej (odcinek projektowanej ul. Cz. Miłosza -al.29-Listopada)	100
Poprawa układu komunikacyjnego	415
Budowa ul. Cz. Miłosza odc. W. Stwosza - ul. Doktora Twardego	70
Połączenie al. 29-Listopada z ul. Strzelców	40
Estakada ul. Lublańska - al. Bora-Komorowskiego	40
Przedłużenie ul. Meissnera do al. Pokoju/ul. Nowohuckiej	65
Rondo Ofiar Katynia - przebudowa wraz z budową estakady W-Z i tunelem N-S	100

52

Budowa i przebudowa ulic lokalnych wraz z oświetleniem	100
Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych	30
Modernizacja torowisk tramwajowych i modernizacja podstacji trakcyjnych	275
Budowa terminali autobusowych	75
Budowa wydzielonych pasów autobusowych i autobusowo-tramwajowych	25
Modernizacja taboru tramwajowego i autobusowego	750

Program gospodarki odpadami, w tym budowa Zakładu Segregacji i Kompostowni	42
Program zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków	885
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni Płaszów wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi	310
Budowa kolektora Dolnej Terasy Wisły	85
Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego	190
Rozbudowa i modernizacja systemu odwodnienia	90
Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę	210
Rozbudowa cmentarzy komunalnych i budowa spopieliarni zwłok	36

Modernizacja i rozbudowa systemu ciepłowniczego miasta	287
Ochrona i kształtowanie zieleni miejskiej	49
Budowa Centrum Wystawienniczo-Targowego	100
Budowa Centrum Kongresowo-Wystawienniczego	180
Utworzenie Parku Kulturowego "Lotnisko w Czyżynach"	20
Rewitalizacja i zagospodarowanie zabytkowych obiektów techniki	115
Utworzenie Centrum „Kwartał św. Wawrzyńca”	9
Rewitalizacja i zagospodarowanie Zespołu Fortecznego dawnej Twierdzy Kraków	200
Rewitalizacja Parku Strzeleckiego	3
Rewitalizacja Parku Kościuszki	1
Rewitalizacja Parku Decjusza	5
Iluminacja zabytków Krakowa	5
Rewaloryzacja i konserwacja obiektów Śródmieścia w obrębie Plant	50
Wzmocnienie sieci muzealnej i wystawienniczej (Muzeum Sztuki Współczesnej, Oddziały Muzeum Historycznego Miasta Krakowa: Muzeum Nowej Huty oraz Kraków Przedlokacyjny, Bunkier Sztuki)	60
Centrum Muzyki Kameralnej Capellae Cracoviensis	80

53

Budowa szkolnych obiektów sportowych	45
Informatyzacja systemu edukacji	8
Budowa przedszkoli i adaptacja na ten cel pomieszczeń w obiektach gminnych na terenie Podgórze	8
Modernizacja wraz z podnoszeniem standardu wyposażenia istniejących placówek	50
Likwidacja barier architektonicznych	10
Zaspokojenie niezbędnych potrzeb mieszkaniowych przez gminę	92
Budowa Wielofunkcyjnej Hali Widowiskowo-Sportowej	170
Modernizacja krakowskich stadionów sportowych	65
Utworzenie Krakowskiego Ośrodka Sportów Wodnych (rozbudowa Toru Kajakarstwa Górskiego)	25

Modernizacja Miejskiego Parku i Ogrodu Zoologicznego	48
Zagospodarowanie obszaru „Bagry”	2
Zagospodarowanie obszaru „Łąki Nowohuckie”	8
Utworzenie Sieci Informacji Miejskiej	8
Rozwój systemu informacji przestrzennej	2

Według załącznika Nr 11 do budżetu Miasta Krakowa na rok 2005 pn. „Prognoza kwoty długu publicznego Miasta Kraków”:

- sumaryczne planowane wydatki na program inwestycyjny w latach 2005-2019, wynoszą ok. 8,1 mld zł.
- środki bezzwrotne UE (do 2009 r.) wynoszą ok. 0,3 mld zł.
- wskaźnik poziomu skumulowanego zadłużenia w roku 2019 kształtuje się na poziomie ok. 27%.

Natomiast sumaryczne szacunkowe koszty Priorytetowych Projektów Inwestycyjnych Miasta (z wyłączeniem zadań finansowanych przez MPWiK i MPEC) wynoszą ok. 6,0 mld zł.

Struktura kosztów (zdefiniowanych projektów) wg dziedzin programowania:

L.p.	Dziedzina programowania	Szacunkowy koszt w mln zł	% udział w kosztach ogółem
1	System transportowy	4 070	67,83
2	Infrastruktura techniczna	612	10,20
3	Aktywizacja gospodarcza	100	1,68
4	Aktywizacja naukowo-technologiczna	180	3,00
5	Kultura i dziedzictwo kulturowe	488	8,13
6	Edukacja	121	2,02

54

7	Mieszkalnictwo	92	1,53
8	Turystyka, sport, rekreacja	335	5,58
9	Zarządzanie i informacja	2	0,03
	Ogółem koszty	6 000	100,00

Z powyższych szacunków wynika, że w latach 2005-2019 Miasto Kraków ma pełne zabezpieczenie w zakresie środków na realizację projektów inwestycyjnych zdefiniowanych finansowo.

Na realizację projektów, dla których aktualnie nie jest możliwe oszacowanie kosztów z uwagi na wczesną fazę koncepcyjną oraz tych, które ujęte zostały zbiorczo bez wyodrębnienia poszczególnych zadań, będzie można w tym okresie przeznaczyć ok. 2,1 mld.

Wydatki na inwestycje mogą zostać dodatkowo zwiększone poprzez pozyskanie większych niż założono w prognozie finansowej:

- bezzwrotnych środków zewnętrznych, szczególnie z funduszy Unii Europejskiej, a także w ramach kontraktu wojewódzkiego,

- zwrotnych środków zewnętrznych, a więc z kredytów preferencyjnych i komercyjnych w latach, w których wskaźnik zadłużenia kształtuje się na poziomie znacznie niższym aniżeli ustawowo dopuszczalny.

Zakłada się również możliwość realizacji niektórych projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), co umożliwi przeznaczenie zaoszczędzonych w ten sposób środków Miasta na realizację innych projektów.

55

IV WDRAŻANIE STRATEGII

1. INSTRUMENTY WDRAŻANIA STRATEGII

1/ Układ instytucjonalny wdrażania Strategii

Układ instytucjonalny wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa stanowić będą:

- Rada Miasta Krakowa,
- Prezydent Miasta Krakowa,

Rada Miasta Krakowa

Kluczową rolę w układzie instytucjonalnym wdrażania Strategii pełni Rada Miasta Krakowa, podejmująca uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa oraz programów sektorowych z niej wynikających.

Na forum Rady Miasta Krakowa oraz jej komisji prezentowane będą sprawozdania z monitoringu i oceny Strategii Rozwoju Krakowa oraz informacje o przygotowywanych aktualizacjach obowiązujących oraz opracowywaniu nowych programów sektorowych.

Prezydent Miasta Krakowa

Podstawowym podmiotem układu instytucjonalnego wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa jest Prezydent Miasta Krakowa.

Na Prezydencie Miasta spoczywa odpowiedzialność za wykonanie uchwał Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa oraz towarzyszących jej programów sektorowych.

Mając na uwadze podkreślaną rolę całej społeczności miejskiej w rozwoju Krakowa, uważa się za istotne powołanie przez Prezydenta Miasta Krakowa gremium wspomagającego uruchamianie społecznego i obywatelskiego udziału w kształtowaniu przyszłości Miasta. Elementem układu instytucjonalnego wdrażania Strategii powinno stać się ustanowienie przy Prezydencie Miasta Krakowa stałej **Rady Konsultacyjno-Programowej**, której zadaniem byłoby:

- a) udzielanie opinii o realizacji strategicznych założeń rozwojowych Miasta i wdrażania Strategii,
- b) formułowanie diagnoz stanu Miasta oraz inicjowanie aktualizacji Strategii i programów sektorowych realizujących ją,
- c) organizowanie udziału społeczności Miasta, w tym środowisk gospodarczych, w realizacji zadań strategicznego rozwoju Krakowa.

56

Rada ta powołana zostanie przez Prezydenta Miasta Krakowa i skupi przedstawicieli instytucji samorządowych i administracyjnych oraz środowisk naukowych, zawodowych, gospodarczych oraz społecznych.

2/ System planowania

Do podstawowych elementów systemu planowania - narzędzi wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa należeć będą:

- programy sektorowe,
- wieloletnia prognoza finansów miasta,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- budżet miasta.

Programy sektorowe

W programach sektorowych rozróżniamy dwie kategorie dokumentów. Pierwsza z nich to programy, które zostały przyjęte przez Radę Miasta Krakowa w trybie uchwały lub na innej drodze uzyskały status obowiązujących (np. uchwałą władz spółki miejskiej), jako narzędzie realizacji Strategii z 1999 roku, bez względu na nazwę („polityki”, „programy”, „plany”, „strategie”), a które wpisują się w niniejszą Strategię Rozwoju Krakowa, przyczyniając się do realizacji jej celów strategicznych i operacyjnych. Kategoria druga to planowane programy sektorowe, których jedynie nazwa lub zakres zostały zaproponowane w niniejszej Strategii dla realizacji konkretnego celu operacyjnego, a które przyjęte zostaną przez Radę Miasta Krakowa.

Programy sektorowe składają się z następujących elementów: nazwa programu, diagnoza obszaru objętego programem, cele i priorytety, konkretne działania (zadania), harmonogram realizacji, łączne nakłady finansowe, nakłady finansowe w układzie rocznym, źródła finansowania, wskaźniki monitoringu i ewaluacji programu, sposób sprawozdawania oraz podmiot koordynujący i/lub realizujący program.

Wieloletnia prognoza finansów miasta

Wieloletnia prognoza finansów miasta oparta będzie na analizie zdolności kredytowej Miasta, uwzględniającej obsługę zobowiązań finansowych i możliwości zwiększenia wolnych środków na inwestycje (nadwyżki operacyjne). Wieloletnia prognoza finansów Miasta będzie uwzględniała spłatę kapitału zaciągniętego oraz planowanego do pozyskania z podmiotów dłużnych w perspektywie wieloletniego planu finansowo-inwestycyjnego. Zawierać będzie też główne założenia, finansowe i programowe, do wieloletniego planu finansowo-inwestycyjnego (plan ten stanowić będzie załącznik do budżetu Miasta, lub też - gdyby zaistniała taka potrzeba - odrębny dokument).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa opracowane zostaną i przyjęte przez Radę Miasta Krakowa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, określające przeznaczenie i zasady gospodarowania terenami w mieście. Dokumenty te stanowić będą jedno z kluczowych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Krakowa.

Budżet Miasta

Budżet Miasta jest dokumentem operacyjnym o skali jednego roku, zawierającym źródła i wielkość dochodów Miasta oraz wykaz zadań bieżących i poziom wydatków z nimi

57

związanych. Częścią budżetu jest program wieloletnich zadań inwestycyjnych wraz z opisem każdego z nich i przewidywanym efektem rzeczowym. Ważnym elementem budżetu jest „prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego”, która jest wymogiem ustawowym. Budżet określa również wszystkie źródła sfinansowania zaplanowanych wydatków oraz ewentualnego deficytu budżetowego.

2. Monitorowanie, ocena, aktualizacja

Monitorowanie i ocena

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Krakowa ma służyć analizie zmian dotyczących wybranych wskaźników ilościowych i jakościowych. Jego celem jest zapewnienie informacji na temat skuteczności i efektywności działań podejmowanych na rzecz realizacji Strategii oraz umożliwienie modyfikacji programów sektorowych i działań w przypadku występowania rozbieżności pomiędzy celami założonymi a osiąganymi efektami.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Krakowa odbywa się na czterech płaszczyznach:

- celów strategicznych (wskaźniki syntetyczne),
- celów operacyjnych,
- programów,

- działań.

Propozycje wskaźników dotyczących programów i działań zawarte są w każdym z dokumentów dotyczących określonego programu sektorowego.

Zadania związane z prowadzeniem monitorowania i oceny dotyczyć będą:

- gromadzenia informacji na temat stopnia osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych oraz celów określonych dla poszczególnych programów i działań,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów,
- analizy przyczyn występowania rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami a osiągniętymi rezultatami,
- przygotowywania cyklicznych raportów z monitorowania i oceny.

Aktualizacja

Dane pozyskane dzięki monitorowaniu i ocenie procesu wdrażania Strategii będą wykorzystywane do modyfikacji zapisów dokumentów wdrożeniowych Strategii Rozwoju Krakowa.

Zmiany dotyczące działań będą wprowadzane na bieżąco, zmiany dotyczące programów sektorowych uwzględnione będą po każdorazowej ich okresowej ocenie.

Aktualizacja celów operacyjnych i strategicznych winna być wprowadzana tylko w przypadku istotnych zmian uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych i poprzedzona sporządzeniem co najmniej aktualnej analizy SWOT. Wskazane jest też zaktualizowanie Sektorowych Diagnoz Stanu Miasta.

3. Wytyczne wdrożeniowe

Dla zapewnienia prawidłowego wprowadzania w życie Strategii Rozwoju Krakowa wskazuje się, jako niezbędne:

1. Wydanie przez Prezydenta Miasta Krakowa zarządzenia regulującego organizację i zasady wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa,

58

2. Przedstawienie Radzie Miasta Krakowa informacji o przyjętych harmonogramach:

- przedkładania projektów nowelizacji obowiązujących programów sektorowych, w celu ich dostosowania do treści Strategii Rozwoju Krakowa,
- przedkładania projektów nowych programów sektorowych, przewidzianych w Strategii Rozwoju Krakowa.

Dla wdrożenia w życie Strategii Rozwoju Krakowa niezbędne jest działanie nie tylko jej głównych wykonawców, jakimi są Rada Miasta Krakowa oraz Prezydent Miasta Krakowa. Konieczny jest udział całej społeczności miejskiej - zarówno w wymiarze indywidualnej aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, jak i udziału zorganizowanych środowisk i instytucji społecznych oraz zawodowych.

Na głównych realizatorach Strategii Rozwoju Krakowa ciąży zatem szczególny obowiązek wprowadzania w życie mechanizmów wyzwania i pożytkowania dla rozwoju Miasta aktywności wszelkich podmiotów tworzących samorządową wspólnotę Krakowa.

Tylko takie, wspólne działanie, jest gwarantem skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Krakowa.

59

V.

INFORMACJA O PROGRAMACH SEKTOROWYCH

Ze względu na przyjęte w niniejszym dokumencie znaczenie dla dalszego rozwoju Krakowa programów sektorowych - znaczenie wynikające z ich operacyjnego charakteru, przekładającego dalekosiężne plany na plany średnio i krótkoterminowe, skonkretyzowane -

do dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa dołączona zostaje informacja o tych programach. Jest to zbiór pn. "Informacja o programach sektorowych", zawierający karty opisowe sporządzone dla poszczególnych programów sektorowych. Zbiór ten uporządkowany jest w trzech działach, odpowiadających trzem, założonym w Strategii Rozwoju Krakowa, celom strategicznym. W każdym z tych działów zawarte są informacje o programach obowiązujących i realizowanych w chwili przyjmowania dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa, jak też o programach już przygotowywanych w tym czasie oraz programach proponowanych do podjęcia a wskazanych w dokumencie Strategii Rozwoju Krakowa. Są to informacje zawierające diagnozę stanu w danej dziedzinie funkcjonowania miasta, wskazanie programowych celów i priorytetów oraz zadań, jak też terminarze i kwestie finansowe - w stopniu szczegółowości wynikającym z zaawansowania danego programu (realizowany -przygotowywany - planowany). W opisach programów obowiązujących zawarto także informacje szczegółowe oraz wskazujące kierunki przyszłych nowelizacji tych programów).

Dołączony do dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa materiał pn. "Informacja o programach sektorowych" nie stanowi jego części. Zostaje przedstawiony Radzie Miasta Krakowa, jako ważny materiał umożliwiający pełny i syntetyczny przegląd obowiązujących w Mieście oraz przygotowywanych i projektowanych programów sektorowych.

60

VI. MAPY

- 1) PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE - TRANSPORT DROGOWY
- 2) PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE - TRANSPORT SZYNOWY
- 3) KLUCZOWE OBSZARY AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ
- 4) KLUCZOWE OBSZARY AKTYWIZACJI NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEJ
- 5) KLUCZOWE OBSZARY OCHRONY I AKTYWIZACJI KULTUROWEJ
- 6) KLUCZOWE OBSZARY REHABILITACJI ZABUDOWY BLOKOWEJ